

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Кафедра міжнародних відносин

**Спеціальність 291 «Міжнародні
відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

Освітня програма 291.00.02

«Регіональні студії»

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему:

**ВПЛИВ БРИТАНСЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ НА ІМІДЖ
ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ**

**Студентки 4 курсу
денної форми навчання
Веселкової Валерії Петрівни
Науковий керівник:
канд. іст. наук, доцент,
доцент кафедри
міжнародних відносин
Слюсаренко І. Ю.**

Київ – 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження	6
1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження	10
РОЗДІЛ 2. БРИТАНСЬКА КОРОЛІВСЬКА РОДИНА ЯК СКЛАДОВА «М'ЯКОЇ СИЛИ» ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА ТА СУЧАСНИЙ СТАН	18
2.1. Історична динаміка впливу королівської родини Великої Британії в період міжнародних криз	18
2.2. Діяльність королівської родини як складова «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії	28
РОЗДІЛ 3. ІМІДЖ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ДІЯЛЬНОСТІ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ	43
3.1. Династія Віндзорів у міжнародних відносинах: взаємодія з регіонами та імідж Великої Британії	43
3.2. Династія Віндзорів у соціальних мережах та її вплив на імідж монархії Великої Британії	61
3.3. Репутаційні виклики для королівської родини та їхній вплив на імідж Великої Британії	72
ВИСНОВКИ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	90
ДОДАТКИ	99

ВСТУП

Актуальність. У сучасному глобалізованому світі, де дедалі більшого значення набувають м'яка сила та культурна дипломатія, образ держави на міжнародній арені значною мірою формується не лише через офіційну політику, а й завдяки символам національної ідентичності, які викликають широкий суспільний інтерес. Одним із таких символів для Великої Британії є британська королівська родина – інституція з багатовіковою історією, що виконує не лише церемоніальні, а й соціокультурні функції. Її присутність у медіапросторі, участь у благодійних, дипломатичних і культурних ініціативах, а також стійкий міжнародний інтерес до монархії роблять її потужним інструментом формування позитивного іміджу держави.

З наукової перспективи дослідження перетинається з такими дисциплінами, як міжнародні відносини, політологія, медіазнавство та культурологія. Роль монархії у формуванні «м'якої сили» – через державні візити, королівський патронат, глобальне висвітлення у ЗМІ та символічне представництво – дає цінне уявлення про нетрадиційні форми дипломатії та національного брендингу. Це робить дослідження особливо актуальним для сучасних дискусій навколо публічної дипломатії та еволюції стратегій глобального впливу.

У суспільно-політичному вимірі британська королівська родина уособлює як традицію, так і адаптацію. На тлі постійних дебатів про роль монархії в демократичному суспільстві, національну єдність та постколоніальну ідентичність, королівська родина також виконує роль стабілізатора в періоди політичної невизначеності, такі як Brexit або зміни в урядовому керівництві. Ці реалії підкреслюють незмінну важливість монархії в політичній думці як британських громадян, так і міжнародної спільноти.

Щоб продемонструвати ширший контекст, корисно порівняти це конкретне питання з глобальними дискусіями про формування національного іміджу, дипломатію спадщини та роль символічної влади в міжнародних відносинах. В епоху, яку дедалі більше формують цифрові медіа, суспільство,

зорієнтоване на знаменитостей, і глобальні кризи, королівська родина часто слугує центром міжнародної уваги – як у церемоніальному контексті, так і в межах гуманітарних ініціатив чи публічних суперечок. Така увага сприяє формуванню «м'якої сили» та культурного іміджу Великої Британії, вирізняючи її з-поміж інших держав та монархій, що мають менший глобальний резонанс.

Дослідження набуває додаткової актуальності, якщо розглядати його в ширшому контексті Британії після Брекзиту, де питання національної ідентичності, єдності між націями, що її складають, та глобального позиціонування є особливо гострими. У такому контексті королівська родина не лише відображає історичну цілісність британської держави, але й відіграє значну роль у формуванні іміджу Британії як сучасної, стабільної та впливової на світовій арені держави.

Об'єктом дослідження є роль британської королівської родини у формуванні іміджу Великої Британії.

Предметом дослідження є діяльність британської королівської родини як символу національної ідентичності та складової «м'якої сили» Великої Британії в контексті впливу на формування її міжнародного іміджу.

Мета роботи полягає у дослідженні впливу британської королівської родини на імідж Великої Британії

Реалізація мети передбачає виконання таких завдань:

- охарактеризувати історичну динаміку впливу королівської родини Великої Британії в період міжнародних криз
- дослідити діяльність королівської родини як складову «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії
- висвітлити роль династії Віндзорів у міжнародних відносинах: взаємодію з регіонами та імідж Великої Британії
- проаналізувати образ династії Віндзорів у соціальних мережах та його вплив на імідж монархії Великої Британії

- з'ясувати репутаційні виклики для королівської родини та їхній вплив на імідж Великої Британії

Теоретичне значення дослідження полягає в поглибленні наукового розуміння ролі монархічних інституцій у формуванні міжнародного іміджу держави, а також у конкретизації механізмів реалізації м'якої сили через символічні постаті, зокрема династію Віндзорів. Робота розширює знання про функціонування культурної дипломатії в умовах глобальних комунікацій та міжнародних криз, пропонуючи системний підхід до аналізу взаємозв'язку між історичною традицією монархії, медіаобразом та зовнішньополітичним позиціонуванням країни.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що отримані результати можуть бути використані для подальших аналітичних досліджень у сфері міжнародних відносин, публічної дипломатії та іміджології. У розробці навчальних курсів з міжнародних комунікацій, культурної дипломатії та сучасної історії Великої Британії. А також для практичного аналізу репутаційних ризиків, пов'язаних із діяльністю публічних осіб у сучасному медіапросторі, зокрема в соціальних мережах.

Апробація. Матеріали дослідження було представлено 17 квітня 2025 р. у секції «Міжнародна співпраця у сучасних умовах» на конференції «Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин» і опісля опубліковано у збірнику «Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин»¹.

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів, розбитих на сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, який становить 80 позицій і одного додатка. Загальний обсяг роботи становить 99 сторінок.

¹ **Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин:** науковий збірник. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2025. 187 с.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження

Дослідження базується на аналізі широкого кола наукових та експертних джерел, які висвітлюють проблематику іміджу держави, роль британської монархії у його формуванні та застосування концепції «м'якої сили» у зовнішній політиці. З метою систематизації використаних джерел була здійснена їх класифікація за змістовними напрямками.

Сутність міжнародного іміджу держави, його складові та механізми формування досліджуються у працях І. Єремєєвої, Д. Адама, П. Ван Хема, С. Анхольта, Ф. Котлера та Д. Гертнера. І. Єремєєва у своїй статті «Теоретико-методологічні аспекти поняття міжнародний імідж держави»² аналізує поняття «міжнародний імідж» та пропонує методологічні підходи до його дослідження, наголошуючи на тому, що імідж країни формується не лише через комунікаційні кампанії, а й через зовнішньополітичні дії держави. Д. Адам у своїй роботі «Towards Good Governance in the 21st Century»³ розглядає значення брендінгу місця у формуванні глобального громадянського суспільства, що є важливим у контексті впливу британської монархії на імідж держави. П. Ван Хем у статті «The Rise of the Brand State»⁴ аналізує концепцію «бренд-держави» та її вплив на міжнародну репутацію країни, наголошуючи на необхідності стратегічного управління іміджем, що має безпосереднє відношення до британської монархії як інструмента м'якої сили. С. Анхольт у

² Єремєєва І. Теоретико-методологічні аспекти поняття міжнародний імідж держави. *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2022. Т. 36, № 4. С. 61–77. URL: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/36/ksm3604.pdf> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

³ Adam D. Towards Good Governance in the 21st Century: The Role of Place-Branding in Building Global Civil Society. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/academy/content/pdf/partic-ipant-papers/2013-12-annual/21st_Century_Public_Diplomacy_Da-vid_Adam.pdf (дата звернення: 01.04.2025 р.).

⁴ Ham P. v. The Rise of the Brand State: The Postmodern Politics of Image and Reputation. *Foreign Affairs*. 2001. Vol. 80, no. 5. P. 2. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/2001-09-01/rise-brand-state> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

книзі «Brand New Justice»⁵ досліджує механізми комерційного брендингу та їхній зв'язок із побудовою іміджу держави, а Ф. Котлер і Д. Гертнер у статті «Country as brand, product, and beyond»⁶ застосовують маркетинговий підхід до аналізу іміджу країни, розглядаючи його як товар на міжнародному ринку.

Важливу роль у дослідженні відіграє концепція «м'якої сили», розроблена Дж. Наєм, яка визначає м'яку силу як здатність держави впливати на міжнародне середовище через привабливість культури, політичних цінностей та зовнішньої політики. Його стаття «Soft Power»⁷ закладає теоретичний фундамент для аналізу британської монархії як одного з ключових механізмів м'якої сили Сполученого Королівства. Додатковий контекст у цьому напрямі надає робота Г. Луцишина і А. Гончарука «Особливості розвитку культурної дипломатії в сучасних умовах»⁸, де розглядається культурна дипломатія як складова м'якої сили держави.

Окрему увагу приділено історичному розвитку британської монархії та її ролі у формуванні міжнародного іміджу Великої Британії. Д. Кеннадайне у статті «From Biography to History: Writing the Modern British Monarchy»⁹ аналізує еволюцію монархії як інституту, що впливає на імідж Великої Британії. Д. Ботсфорд у статті «A Libertarian Defence of Monarchy»¹⁰ розглядає

⁵ Anholt S. Brand New Justice. Oxford. 2003. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/nation_branding/Brand_Name_Products_Brand_New_Justice_How_Branding_Places_And_Products_Can_Help_The_Developing_Wo.pdf (дата звернення: 01.04.2025 р.).

⁶ Kotler P., Gertner D. Country as brand, product, and beyond: A place marketing and brand management perspective. Journal of Brand Management. 2002. Vol. 9, no. 4. P. 249–261. URL: <https://www.scholars.northwestern.edu/en/publications/country-as-brand-product-and-beyond-a-place-marketing-and-brand-m> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

⁷ Nye J. S. Soft Power. Foreign Policy. 1990. No. 80. P. 153. URL: <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/FRL580/Textes%20lectures%20recommandées/2e%20cours%20diplomatique%20publique/soft%20power%20joseph%20nye.pdf> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

⁸ Луцишин Г., Гончарук А. Особливості розвитку культурної дипломатії в сучасних умовах. Humanitarianvision. 2017. Vol. 3. Num. 1. С. 25–30.

⁹ Cannadine D. From biography to history: writing the modern British monarchy. Historical Research. 2004. Vol. 77, no. 197. P. 289–312.

¹⁰ Botsford D. A Libertarian Defence of Monarchy. Libertarian Alliance. 1997. No. 135.

роль монархії з точки зору політичної ідеології, зокрема, як інструменту збереження стабільності та престижу держави.

Історичні та біографічні дослідження аналізують монархію у контексті британської історії. Наприклад, праця Ю. Гітца «Британська монархія – 100 років Віндзорів»¹¹ розглядає еволюцію монархічного інституту, а Д. Гамільтона у статті «Thirty years of rule that changed reverence to affection»¹² аналізує зміну ставлення до королівської родини у XX столітті.

У науковому дискурсі значну увагу приділено медіа-матеріалам, зокрема матеріали BBC, The Times та інших видань, які містять аналітику, репортажі та коментарі щодо діяльності монархії. Наприклад, стаття Г. Галівен «As Britain marks 40 years since Falklands War, how The Queen coped as a military mother»¹³ висвітлює вплив королеви на сприйняття війни Фолклендських островів.

У цьому контексті варто звернути увагу на сучасні виклики та тенденції у формуванні міжнародного іміджу в умовах цифровізації. Зокрема, у статті А. Адежумо, М. Вайна та В. Вале «The Role of Digitalisation in Shaping a Country's Image»¹⁴. Автори досліджують вплив цифрових технологій на імідж держави, що є важливим у контексті аналізу комунікаційної стратегії британської монархії у XXI столітті.

Аналіз наукової та експертної літератури засвідчив, що проблема міжнародного іміджу держави загалом є добре розробленою у наукових дослідженнях. Існує значний масив праць, присвячених теоретико-методологічним аспектам іміджу держави, концепції "м'якої сили", брендингу

¹¹ Гітц Ю. Британська монархія - 100 років Віндзорів. URL: <https://www.dw.com/uk/британська-монархія-100-років-віндзорів/g-39717100?form=MG0AV3> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

¹² Hamilton A. Thirty years of rule that changed reverence to affection. Times. 1982.

¹³ Galliven H. As Britain marks 40 years since Falklands War, how The Queen coped as a military mother. URL: <https://www.swlondoner.co.uk/news/queen/02042022-the-queen-during-the-falklands-war> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

¹⁴ Adejumo D. A., Wynn M., Vale V. C. F. T. The Role of Digitalisation in Shaping a Country's Image. European Conference on Cyber Warfare and Security. 2024. Vol. 23, no. 1. P. 1–9. URL: https://www.researchgate.net/publication/381651840_The_Role_of_Digitalisation_in_Shaping_a_Country's_Image (дата звернення: 01.04.2025 р.).

країни та його інструментів. Водночас питання ролі британської монархії у формуванні міжнародного іміджу Великої Британії не є достатньо глибоко висвітленим. Хоча окремі дослідники (Д. Кеннадайн, Д. Ботсфорд) аналізують історичний розвиток та ідеологічні аспекти монархії, відсутній комплексний підхід до оцінки її впливу на міжнародні відносини через механізми «м'якої сили». Саме тому дана бакалаврська робота спрямована на заповнення цієї наукової прогалини, об'єднуючи теоретичні основи міжнародного іміджу з практичним аналізом ролі британської монархії у його формуванні. Для цього використано широкий спектр джерел, які можна поділити на кілька груп.

Першу групу складають офіційні документи. Сюди входять архівні документи, такі як «The First World War in the Royal Archives»¹⁵, що висвітлюють історичну роль королівської родини у воєнні періоди.

Друга група джерел – інформаційні повідомлення на сайтах державних і міжнародних інституцій. Це офіційні сайти британської монархії та Співдружності націй, які містять інформацію про роль монархії у Великій Британії та її міжнародну діяльність. Одним із джерел цієї групи є офіційний сайт британської королівської родини¹⁶, який містить актуальну інформацію про діяльність монархії у Великій Британії та за її межами.

Третю групу формують соціологічні дослідження та рейтинги, що відображають зміну громадської думки про монархію. Наприклад, аналіз Діффорд Д. «Royal family favourability ratings, February 2025»¹⁷ показує ставлення британців до членів королівської родини.

¹⁵ The First World War in the Royal Archives. URL: <https://www.royal.uk/first-world-war-royal-archives> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

¹⁶ The official website of the Royal Family. URL: <https://www.royal.uk> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

¹⁷ Difford D. Royal family favourability ratings, February 2025. URL: <https://yougov.co.uk/politics/articles/51701-royal-family-favourability-ratings-february-2025> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

Четверту групу становлять дані соціальних мереж, включаючи офіційні акаунти британської монархії на Facebook¹⁸, Instagram¹⁹, X²⁰ та YouTube²¹. Вони є важливим джерелом для аналізу цифрової комунікаційної стратегії монархії та її іміджу у міжнародному просторі.

Отже, опрацьована наукова джерельна база дозволяє комплексно дослідити роль британської королівської родини у формуванні іміджу Великої Британії.

1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження

У цьому підрозділі розглянуто ключові терміни, поняття, та методи дослідження необхідні для глибшого розуміння теми роботи. Зокрема, аналізується поняття монархії та власне британською монархії як форми правління; роль королівської родини. Окрему увагу приділено концепціям міжнародного іміджу держави в контексті британської монархії та «м'якої сили», які є ключовими для аналізу її впливу на глобальне сприйняття Великої Британії.

Монархія – це система правління, за якої глава держави, зазвичай король або королева, успадковує свою посаду, а не обирається. Історично монархи мали значну владу, приймаючи рішення щодо законів, управління та міжнародних справ. Однак у сучасних демократіях багато монархів діють в умовах конституційних обмежень.

Британська монархія є конституційною монархією, тобто повноваження монарха обмежені законами та демократичними принципами. У Великій Британії монархія існує вже понад тисячу років, еволюціонуючи від могутніх

¹⁸ Офіційна сторінка британської монархії на порталі Facebook. URL: <https://www.facebook.com/TheBritishMonarchy> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

¹⁹ Офіційна сторінка британської монархії на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/theroyalfamily/> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

²⁰ Офіційна сторінка британської монархії на порталі X. URL: <https://x.com/RoyalFamily> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

²¹ Офіційна сторінка британської монархії на порталі YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@TheRoyalFamilyChannel> (дата звернення: 01.04.2025 р.).

правителів до символічних постатей. Сьогодні король Чарльз III є главою держави, але політичні рішення приймаються обраним урядом. До його формальних обов'язків входить призначення прем'єр-міністра, розпуск парламенту, надання королівської санкції на закони, нагляд за дипломатією та керівництво Англіканською церквою. Однак ці дії є значною мірою церемоніальними і здійснюються на основі рекомендацій уряду²².

Королівська родина складається з монарха та його близьких родичів, які підтримують суверена у виконанні державних, національних та церемоніальних обов'язків. У британській політичній системі працюючі члени королівської сім'ї не мають політичної влади, але відіграють важливу роль у державній службі та дипломатії. Вони представляють Велику Британію на офіційних заходах, займаються благодійністю та відвідують понад 2 000 заходів щороку, як у країні, так і за кордоном. Вони також допомагають у дипломатичних відносинах, відвідуючи державні похорони, національні святкування та закордонні візити, посилюючи міжнародну присутність Великої Британії²³.

Міжнародний імідж держави є стратегічним інструментом її зовнішньополітичного впливу, що формується через самопрезентацію, дипломатичні ініціативи та культурний вплив. Британська монархія виступає важливим елементом цього іміджу, слугуючи символом стабільності, історичної спадкоємності та культурного авторитету Великої Британії. Вона є не просто формальною інституцією, а дієвим механізмом, який впливає на міжнародне сприйняття країни. Її роль виходить далеко за межі традиційного розуміння монархії як архаїчного елемента державного устрою. Сьогодні вона виконує функції публічної дипломатії, бере участь у міжнародних переговорах та візитах, сприяє просуванню британських національних інтересів і зміцнює зв'язки між народами.

²² The Monarchy. URL: <https://consoc.org.uk/the-constitution-explained/the-monarchy/> (дата звернення: 31.03.2025 р.).

²³ The role of the Royal Family. URL: <https://www.royal.uk/the-role-of-the-royal-family> (дата звернення: 31.03.2025 р.).

Відповідно до концепції міжнародного брендінгу Девіда Адама, імідж держави є репутаційним капіталом, що розбудовується через комунікацію її економічних і політичних інтересів²⁴. Монархія як один із ключових елементів британської ідентичності сприяє формуванню цього капіталу завдяки своїй ролі в публічній дипломатії та міжнародних заходах. Вона підтримує стабільність та легітимність влади, що позитивно впливає на міжнародний імідж країни. Пітер Ван Хем зазначав, що сучасна дипломатія трансформується, відходячи від класичних методів до більш гнучких підходів бренд-менеджменту²⁵. У цьому контексті британська монархія функціонує як глобальний бренд, що забезпечує унікальну нішу Великої Британії в міжнародній конкурентній боротьбі. Її образ підтримується через потужний інформаційний ресурс, яким є міжнародні ЗМІ, що активно висвітлюють діяльність членів королівської родини.

Британська монархія слугує уособленням історичної спадкоємності, традицій та стабільності. Її існування є підтвердженням тяглості британської державності, що сприяє формуванню позитивного іміджу держави як передбачуваного, надійного партнера на міжнародній арені. Завдяки своїй історичній ролі, монархія стає символом британської держави, що викликає довіру та повагу як серед громадян країни, так і в міжнародному середовищі. Її вплив на зовнішньополітичну діяльність проявляється через офіційні державні візити, під час яких члени королівської родини виступають неформальними дипломатами, зміцнюючи двосторонні відносини з іншими країнами. Ці візити мають важливе значення для міжнародного іміджу Великої Британії, оскільки сприяють налагодженню діалогу та демонструють відкритість країни до співпраці.

²⁴ Adam D. Towards Good Governance in the 21st Century: The Role of Place-Branding in Building Global Civil Society. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/academy/content/pdf/partic-ipant-papers/2013-12-annual/21st_Century_Public_Diplomacy_Da-vid_Adam.pdf (дата звернення: 31.03.2025 р.).

²⁵ Ham P. v. The Rise of the Brand State: The Postmodern Politics of Image and Reputation. Foreign Affairs. 2001. Vol. 80, no. 5. P. 2. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/2001-09-01/rise-brand-state> (дата звернення: 31.03.2025 р.).

Монархія також відіграє значну роль у формуванні культурного впливу та глобальної впізнаваності Великої Британії. Королівська родина є одним із найвідоміших у світі брендів, що привертає увагу мільйонів людей по всьому світу. Це створює позитивний імідж країни, сприяє розвитку туризму, зростанню інвестицій та покращенню економічних показників. Популярність британської королівської родини в ЗМІ, а також її участь у благодійних ініціативах і соціальних проєктах сприяють сприйняттю Великої Британії як держави, що не лише зберігає свої традиції, але й активно модернізується та адаптується до сучасних викликів.

Британська монархія бере участь у соціально значущих проєктах, благодійній діяльності та екологічних ініціативах, що формує позитивний імідж держави як відповідальної та соціально орієнтованої. Її представники опікуються питаннями охорони довкілля, боротьби з бідністю, освіти та охорони здоров'я²⁶. Завдяки цьому формується образ Великої Британії як країни, що не лише дбає про власних громадян, але й докладає зусиль для вирішення глобальних проблем. Це відповідає концепції Саймона Анхольта, згідно з якою міжнародний імідж країни формується не лише через комунікаційні кампанії, а й через її реальні дії на світовій арені²⁷.

За підходом Філіпа Котлера та Девіда Гертнера імідж держави є результатом емоційних та раціональних уявлень²⁸. Монархія відіграє ключову роль у створенні позитивних асоціацій з Великою Британією через свою історичну значущість, культурний вплив і сучасну соціальну активність. Вона є тим фактором, який забезпечує стабільність національного іміджу у світі,

²⁶ The role of the Royal Family. URL: <https://www.royal.uk/the-role-of-the-royal-family> (дата звернення: 31.03.2025 р.).

²⁷ Anholt S. Brand New Justice. Oxford. 2003. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/nation_branding/Brand_Name_Products_Brand_New_Justice_How_Branding_Places_And_Products_Can_Help_The_Developing_Wo.pdf (дата звернення: 31.03.2025 р.).

²⁸ Kotler P., Gertner D. Country as brand, product, and beyond: A place marketing and brand management perspective. Journal of Brand Management. 2002. Vol. 9, no. 4. P. 249–261. URL: <https://www.scholars.northwestern.edu/en/publications/country-as-brand-product-and-beyond-a-place-marketing-and-brand-m> (дата звернення: 31.03.2025 р.).

незалежно від змін урядів чи політичних лідерів. Її діяльність не піддається політичним коливанням, що робить її одним із найстабільніших елементів британської державності.

Отже, британська монархія є сильним чинником формування міжнародного іміджу Великої Британії. Вона поєднує в собі історичну легітимність, культурний авторитет, дипломатичну активність та соціальну відповідальність, що забезпечує позитивне сприйняття країни на міжнародній арені. Монархія виступає не лише символом британської традиції, а й сучасним інструментом міжнародного впливу, що підсилює позиції Великої Британії у глобальній конкурентній боротьбі. Її багатовимірний вплив робить її унікальним феноменом у світовій політиці, що відіграє стратегічну роль у міжнародних відносинах та брендингу держави. Водночас цей вплив значною мірою ґрунтується на механізмах м'якої сили.

М'яка сила – це здатність країни впливати на інших і досягати своїх цілей за допомогою привабливості, а не сили чи фінансових санкцій. На відміну від жорсткої сили, яка базується на військовій силі або економічному тиску, м'яка сила походить від привабливості культури, політичних цінностей та політики країни²⁹.

У цьому контексті британська королівська родина відіграє важливу роль у представленні та посиленні «м'якої сили» Великої Британії.

Монархія уособлює культурну спадщину, традиції та цінності країни, що робить її могутнім символом національної ідентичності. Королівські заходи, такі як весілля, коронації та публічні виступи, привертають увагу та викликають захоплення у всьому світі, зміцнюючи позитивний імідж Великої Британії як стабільної, елегантною та історично багатою нації. Через благодійність, міжнародні візити та дипломатичну діяльність члени королівської сім'ї просувають британські цінності та будують відносини з

²⁹ Nye J. S. Soft Power. Foreign Policy. 1990. No. 80. P. 153. URL: <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/FRL580/Textes%20lectures%20recommandées/2e%20cours%20diplomatie%20publique/soft%20power%20joseph%20nye.pdf> (дата звернення: 31.03.2025 р.).

іншими країнами. Це допомагає зміцнити світову репутацію та вплив Британії без застосування сили чи економічних важелів. У такий спосіб, королівська родина робить значний внесок у «м'яку силу» Великої Британії, слугуючи унікальним і довготривалим інструментом, який покращує імідж країни в усьому світі.

У процесі дослідження використовуються як спеціальні, так і загальнонаукові методи, що дозволяють комплексно проаналізувати вплив британської монархії на імідж Великої Британії.

Івент-аналіз застосовується для вивчення міжнародних візитів представників британської монархії як інструменту публічної дипломатії. Аналізуючи офіційні та робочі поїздки королеви Єлизавети II, короля Чарльза III та принца Вільяма, можна виокремити ключові регіони, що найчастіше фігурують у королівських дипломатичних поїздках. До них належать Європа, Королівства Співдружності, США, Близький Схід, Азія та Африка. Вивчення частоти, контексту та результатів цих візитів дозволяє визначити пріоритети британської зовнішньої політики та оцінити роль монархії у міжнародних відносинах.

Метод ретроспективного аналізу застосовується для аналізу історичної динаміки впливу королівської родини Великої Британії у період міжнародних криз. Особлива увага приділяється ролі монархії під час Першої та Другої світових війн, деколонізаційних процесів, конфлікту у Фолклендських островах та сучасних глобальних викликів. Ретроспективний аналіз дозволяє простежити, як змінювалися функції монархії у кризові періоди та який вплив вона мала на міжнародний імідж Великої Британії.

Метод **аналізу** використовується для вивчення окремих аспектів міжнародного іміджу британської монархії, зокрема дипломатичних ініціатив, публічних виступів монархів, інформаційного висвітлення їхньої діяльності у ЗМІ, а також реакції міжнародної спільноти. Аналіз включає дослідження документів, статистичних даних, офіційних сайтів та наукових публікацій.

Синтез застосовується для узагальнення отриманих результатів аналізу, що дозволяє сформувати цілісну картину впливу британської монархії на імідж Великої Британії. На основі синтезу даних робляться висновки щодо ефективності монархії як інструменту «м'якої сили» у внутрішньо та зовнішньополітичній стратегії країни.

Індукція використовується для побудови узагальнень на основі вивчення конкретних випадків дипломатичної діяльності британських монархів. Вивчення окремих історичних і сучасних подій дозволяє сформулювати загальні закономірності щодо впливу монархії на імідж Великої Британії.

Дедуктивний метод застосовується для перевірки загальних теоретичних положень щодо міжнародного іміджу держави на прикладі британської монархії. Він дозволяє оцінити, як загальні принципи публічної дипломатії, національного брендінгу та м'якої сили реалізуються через діяльність британської королівської родини.

Моніторинг здійснюється для систематичного спостереження за висвітленням діяльності британської монархії у міжнародних медіа, соціальних мережах, офіційних заявах урядів та інших держав. Моніторинг допомагає відстежити динаміку змін у сприйнятті британської монархії на світовій арені та оцінити її вплив на формування позитивного іміджу країни.

Отже, основою для роботи стали наступні групи джерел: офіційні документи, інформаційні повідомлення на сайтах державних і міжнародних інституцій, соціологічні дослідження та рейтинги, дані соціальних мереж. Кожна з груп джерел дозволила комплексно дослідити роль британської королівської родини у формуванні іміджу Великої Британії.

Концептуальною основою роботи є ідеї Джозефа Ная щодо «м'якої сили», теоретичні підходи Саймона Анхольта до формування національного бренду, а також дослідження з питань міжнародного іміджу, культурної дипломатії та ролі монархії у міжнародних відносинах. Дослідження ґрунтується також на роботах, присвячених сучасній ролі монархії, зокрема

британської, у глобальному інформаційному просторі, її репрезентативній, комунікативній та символічній функціях.

За допомогою використання таких методів, як івент-аналіз (для фіксації фактів міжнародних візитів членів королівської родини), ретроспективний метод (для вивчення історичного контексту розвитку дипломатичної ролі монархії), моніторинг актуальних інформаційних джерел (зокрема ЗМІ та соціальних мереж), а також загальнонаукових методів аналізу, синтезу, індукції та дедукції – буде досягнуто мети роботи.

РОЗДІЛ 2

БРИТАНСЬКА КОРОЛІВСЬКА РОДИНА ЯК СКЛАДОВА «М'ЯКОЇ СИЛИ» ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА ТА СУЧАСНИЙ СТАН

2.1. Історична динаміка впливу королівської родини Великої Британії в період міжнародних криз

Концепція «королівської родини» сформувалася у середині XIX століття, коли принц Альберт, королева Вікторія та їхні дев'ятеро дітей заклали її основу. Відтоді Британську імперію уособлює не лише монарх, а вся родина. Династія Віндзорів оновила й удосконалила цю модель³⁰.

Королівська родина Великої Британії наразі відіграє унікальну роль у міжнародних відносинах, особливо під час криз, коли її символічний авторитет і дипломатична присутність стають важливими інструментами м'якої сили. Від Першої світової війни до сучасних геополітичних викликів монархи та їхні представники використовували свій статус для зміцнення національного духу, підтримки союзників і послаблення міжнародної напруги. Еволюція цієї ролі відображає зміни в глобальному порядку, розвитку медіа та суспільного сприйняття монархії, що дозволяє аналізувати її вплив у різних історичних контекстах.

Під час Першої світової війни король Георг V та королева Марія відігравали активну роль у підтримці бойового духу британських військ і військ Співдружності. Король відвідував Західний фронт, демонструючи королівську підтримку солдатам, а разом із королевою Марією вони здійснювали візити до заводів, лікарень і військових установ по всій Британії. Ці заходи не лише зміцнювали національну єдність, а й посилювали дипломатичні зв'язки Великої Британії з її союзниками та домініонами.

³⁰ Гітц Ю. Британська монархія - 100 років Віндзорів. URL: <https://www.dw.com/uk/британська-монархія-100-років-віндзорів/g-39717100?form=MG0AV3> (дата звернення: 30.03.2025 р.).

Між 1914 і 1918 роками король Георг V неодноразово відвідував Західний фронт, спостерігаючи за умовами життя солдатів і пропонуючи заохочення. Його перший візит, з 29 листопада по 5 грудня 1914 року, включав інспекцію різних частин і відвідування штабу 3-ї дивізії на пагорбі Шерпенберг. Звідти він спостерігав за полем бою всього за три милі від ворожих окопів, посилюючи свою символічну роль об'єднуючої фігури³¹.

Візити короля продовжились, зокрема 8 липня 1917 року він разом з фельдмаршалом сером Джуліаном Бінгом оглянув місце битви на Соммі. Ці візити зміцнювали моральний дух військ і мали дипломатичне значення, зміцнюючи лідерство Британії та її відданість союзникам. Присутність монарха заспокоювала солдатів і демонструвала стабільність і стійкість як союзникам, так і супротивникам³².

Королева Марія також зробила свій внесок у ці зусилля. У липні 1917 року вона супроводжувала короля Георга V у дванадцятиденній поїздці по фронту, зустрічаючись з солдатами і зміцнюючи відданість Британії своїм військам. 4 липня вона зустріла 1500 солдатів, які поверталися з Ленського фронту, у таборі відпочинку у Вімере³³.

Останній візит короля, з 27 листопада по 10 грудня 1918 року, відбувся після укладення перемир'я, зміцнивши відданість Великої Британії своїм збройним силам і сформувавши післявоєнний дипломатичний ландшафт.

Король і королева відвідали численні заводи, верфі та лікарні. 19 квітня 1917 року вони відвідали авіаційну компанію «Сопвіт», де Томас Сопвіт продемонстрував виробництво літаків. Король спостерігав за випробувальними польотами новітніх літаків, демонструючи королівський інтерес до технічного прогресу³⁴.

³¹ The First World War in the Royal Archives: Visits to the Front. URL: <https://www.royal.uk/first-world-war-royal-archives#chapter-wrapper-7> (дата звернення: 11.02.2025 р.).

³² Ibid.

³³ Ibid.

³⁴ The First World War in the Royal Archives: The Home Front. URL: <https://www.royal.uk/first-world-war-royal-archives#chapter-wrapper-8> (дата звернення: 11.02.2025 р.).

Королева Марія також здійснювала індивідуальні візити. 18 вересня 1917 року вона разом з принцесою Мері відвідала заводи з виробництва боєприпасів у Ковентрі, де зустрілася з робітницями. У травні 1917 року, під час поїздки до Ланкаширу, королева відвідала Манчестерський королівський госпіталь, щоб поспілкуватися з пораненими солдатами³⁵.

У 1917 році король Георг V організував для офіцерів і солдатів Закордонних військ та поранених британських солдатів відвідування Державних апартаментів у Віндзорському замку. Ця ініціатива поширилася і на офіцерів армії США, які проїжджали через Лондон, що стало символічним жестом королівської гостинності³⁶.

Гільдія рукоділля Королеви Марії організувала подарунки для солдатів і моряків на фронті. Були роздані теплі шкарпетки та одяг, а бригадний генерал Гаррі Вотсон висловив подяку за неоціненну підтримку, надану Гільдією.

В умовах нестачі продовольства Королівська родина підтримала ініціативи з вирощування власного продовольства, посадивши картопляну ділянку у Фрогморських садах у 1917 році. Крім того, щоб показати приклад, король Георг V утримувався від алкоголю під час війни, підтримуючи зусилля уряду, спрямовані на боротьбу з надмірним вживанням алкоголю³⁷.

Загалом, ці королівські візити слугували потужним дипломатичним інструментом, зміцнюючи зв'язок між Великою Британією та її збройними силами, посилюючи альянси та проектуючи образ єдності та стійкості як на внутрішню, так і на міжнародну аудиторію. Завдяки візитам, публічним жестам і прямій підтримці ініціатив воєнного часу королівська родина відіграла вирішальну роль у піднесенні національного морального духу та демонстрації прихильності як до тилу, так і до збройних сил. Присутність короля і королеви на передовій не лише піднімала бойовий дух, але й зміцнювала зв'язки з союзниками Британії, посилюючи роль монархії як

³⁵ Ibid.

³⁶ Ibid.

³⁷ Ibid.

об'єднуючого символу у воєнний час. Водночас їхні дії відігравали ключову роль у британській дипломатії воєнного часу, символізуючи непохитне лідерство перед обличчям глобального конфлікту. І у такий спосіб, спірне під час Першої світової війни, правління Георга V стабілізувалось після зміни родового імені на Віндзор. Тимчасом як деінде монархії руйнувалися, Георг V провів імперію через економічну кризу і надав британським колоніям незалежність у межах Співдружності націй³⁸.

Під час Другої світової війни король Георг VI відіграв вирішальну роль у підтримці бойового духу та зміцненні дипломатичних зв'язків. Незважаючи на бомбардування Букінгемського палацу, він і королева Єлизавета залишалися в Лондоні, відвідуючи розбомблені райони і зміцнюючи суспільну єдність³⁹.

Король тісно співпрацював з прем'єр-міністром Вінстоном Черчиллем, символізуючи непохитне лідерство. У 1940 році він заснував Георгіївський хрест на честь цивільної хоробрості, а в 1942 році нагородив ним Мальту за опір ворожій облозі, що зміцнило союзників Британії.

Його військовий досвід привів до того, що він відвідував війська, інспектуючи сили у Франції в 1939 році, Північній Африці в 1943 році та на пляжах Нормандії після Дня «Д» у 1944 році. Ці візити посилили відданість Британії своїм військовим і союзникам⁴⁰.

У День Перемоги у Європі, 8 травня 1945 року, Букінгемський палац став центром урочистостей. Лідерство короля під час війни зміцнило роль монархії як об'єднуючої сили, посилило її дипломатичний вплив і національну стійкість. Завдяки своїй самопожертві члени королівської родини стали символізувати британський опір нацизму та фашизму. Після капітуляції німецького Вермахту 5 травня 1945 року, сповнений радості величезний

³⁸ Гітц Ю. Британська монархія - 100 років Віндзорів. URL: <https://www.dw.com/uk/британська-монархія-100-років-віндзорів/g-39717100?form=MG0AV3> (дата звернення: 30.03.2025 р.).

³⁹ George VI (r.1936-1952). URL: <https://www.royal.uk/george-vi> (дата звернення: 12.02.2025 р.).

⁴⁰ Ibid.

натовп скандував перед Букінгемським палацом: «Хочемо бачити короля!» Георг VI був на піку популярності⁴¹.

Під час Другої світової війни королева Єлизавета II, тоді ще принцеса Єлизавета, в свою чергу, відігравала символічну та активну роль у воєнних зусиллях Великої Британії. Будучи підлітком, вона вперше виступила з публічною промовою у 1940 році, звертаючись до евакуйованих дітей та піднімаючи їхній бойовий дух. Вона брала участь у кампанії «Копаймо для перемоги», інспектувала військові полки, а у 18 років приєдналася до Допоміжної територіальної служби (ATS), навчаючись на механіка та водія. Як член Допоміжної територіальної служби, вона стала першою жінкою з королівської сім'ї, яка стала дійсним членом британських збройних сил⁴².

Друга світова війна не лише випробувала стійкість британської монархії, а й стала переломним моментом у світовій історії, що призвів до значних змін у міжнародному порядку. Післявоєнний період приніс не лише відновлення Європи, а й перегляд колоніальної політики, адже багато країн, що раніше перебували під британським контролем, почали вимагати незалежності. Саме в цей час розпочався один із найважливіших процесів XX століття – деколонізація, яка стала ключовим елементом правління королеви Єлизавети II.

Деколонізація розпочалась наприкінці 1940-х років і тривала переважно у 1950-х, 1960-х і 1970-х роках. «Кінець імперії» вимагав відходу від імперського мислення, яке так глибоко вкоренилося в британській колективній свідомості, і сигналізував про занепад британського панування у світі. Королева відігравала в цьому процесі важливу, хоча й переважно символічну роль, виступаючи втіленням як спадкоємності, так і змін у період розпаду імперії.

⁴¹ Гітц Ю. Британська монархія - 100 років Віндзорів. URL: <https://www.dw.com/uk/британська-монархія-100-років-віндзорів/g-39717100?form=MG0AV3> (дата звернення: 30.03.2025 р.).

⁴² A Princess At War: Queen Elizabeth II During World War II. URL: <https://www.nationalww2museum.org/war/articles/queen-elizabeth-ii-during-world-war-ii> (дата звернення: 12.02.2025 р.).

Хоча політичні рішення щодо деколонізації залишалися за урядом Великої Британії, дипломатична присутність Єлизавети II сприяла встановленню відносин із новими незалежними державами. Її правління розпочалося у 1952 році в період гострих колоніальних конфліктів, таких як повстання Мау-Мау в Кенії та Надзвичайна ситуація в Малайзії. У міру занепаду імперії королева активно просуvala Співдружність як альтернативу, що дозволяла Великій Британії зберегти глобальний вплив. Її візити до колишніх колоній мали на меті демонстрацію єдності, хоча для багатьох монархія залишалася символом колоніального гноблення. Але її зусилля спрямовувалися на збереження зв'язків з новими незалежними державами, хоча сприйняття монархії в цих країнах було неоднозначним⁴³.

З уламків Британської імперії постала Співдружність Націй, у зміцненні якої королева відіграла вирішальну роль. Британські уряди розглядали цю організацію як інструмент збереження впливу в постімперському світі. Єлизавета II підтримувала тісні дипломатичні зв'язки з лідерами країн Співдружності, навіть коли деякі з них прагнули дистанціюватися від колоніального минулого. Її позиція була особливо помітною під час конфлікту навколо апартеїду в Південній Африці, коли вона висловила незгоду з позицією прем'єр-міністра Маргарет Тетчер щодо санкцій проти режиму апартеїду. Ця позиція королеви показала її здатність діяти незалежно від уряду в питаннях, що мали моральний та міжнародний резонанс⁴⁴. Як зазначалося в статті «Таймс»: «Її політичні здібності, якими б обмеженими вони не були, також були помічені в роботі Співдружності... Багато хто стверджує, що тільки Єлизавета II тримає її разом»⁴⁵.

⁴³ 'Crowning the Coloniser': Elizabeth and Charles, 1952-Present. URL: <https://museumofbritishcolonialism.org/2023-4-22-monarchy-and-empire-elizabeth-and-charles-1952-present/> (дата звернення: 13.02.2025 р.).

⁴⁴ Fitzpatrick M. Complicated histories: the British Royal family and colonialism. URL: <https://lsj.com.au/articles/complicated-histories-the-british-royal-family-and-colonialism/> (дата звернення: 13.02.2025 р.).

⁴⁵ Hamilton A. Thirty years of rule that changed reverence to affection. Times. 1982.

У контексті деколонізації королева також відігравала важливу роль у трансформації британського суспільства, яке ставало багаторасовим і мультикультурним. Вона допомагала британцям адаптуватися до змін, пов'язаних із постімперською реальністю. Як глава Співдружності, вона уособлювала зв'язок з колишньою імперією та її народами. Крім того, вона запросила колишніх колоніальних підданих приїхати працювати до Великої Британії. Так королева Єлизавета допомогла подолати розрив між Британією, Співдружністю та її народами.

Іншим конкретним прикладом впливу деколонізації стала Фолклендська війна, і знову ж таки символізм королеви відіграв певну роль у цьому короткому конфлікті. 2 квітня 1982 року Аргентина вторглася на Фолклендські острови, британську територію в Південній Атлантиці. Королева підтримувала війська та їхні родини, розділяючи їхні тривоги. Її син, принц Ендрю, служив другим пілотом гелікоптера «Sea King» на кораблі «HMS Invincible», беручи участь у небезпечних місіях. Незважаючи на занепокоєння уряду щодо його безпеки, королева наполягла на його службі, демонструючи свою віру в обов'язок і відданість армії. У рідкісній публічній заяві під час державного візиту президента Рейгана вона засудила «голу агресію» Аргентини, висловивши підтримку британським військовим⁴⁶. Її дії і слова зміцнили моральний дух нації і продемонстрували солідарність з сім'ями військових, які зіткнулися з невизначеністю і втратами.

Девід Каннедайн підкреслює значення монархії як символу стабільності в періоди змін: «Протягом кількох воєнних поколінь, багато з яких були свідками такого жорстокого ставлення людини до людини, британська імперіальна монархія здавалася, на противагу, явищем порядності, безперервності, впевненості та надії, поєднуючи порядок із свободою, а

⁴⁶ Galliven H. As Britain marks 40 years since Falklands War, how The Queen coped as a military mother. URL: <https://www.swlondoner.co.uk/news/queen/02042022-the-queen-during-the-falklands-war> (дата звернення: 13.02.2025 р.).

традицію з волею»⁴⁷. У цьому контексті Єлизавета II виступала не лише як символ британської державності, а й як гарант зв'язку між минулим, сучасним і майбутнім Співдружності.

І як гарант спадковості та стабільності в період після деколонізації, королівська родина продовжувала відігравати важливу роль у підтримці єдності Співдружності. Проте в XXI столітті її вплив виходить за межі історичних трансформацій і проявляється в реакції на сучасні глобальні виклики. Одним із найяскравіших прикладів цього стала здатність королеви Єлизавети II об'єднувати націю та міжнародну спільноту в моменти криз, зокрема під час пандемії COVID-19.

Як глава Співдружності, вона, в своєму рідкісному телевізійному зверненні, підкреслила глобальний характер кризи, заявивши: «Ми досягнемо успіху», і закликала людей по всьому світу об'єднатися в солідарності для боротьби з вірусом. Королева підкреслила співчутливі зусилля людей по всій Співдружності і висловила глибоку вдячність працівникам на передовій, які ризикують своїм життям, щоб захистити інших.

Її оптимістичне послання: «Кращі часи ще повернуться», – мало глибокий резонанс у ці складні часи. Слова королеви, які називають «якорем у все більш неспокійні часи», нагадали громадянам Співдружності, що подолання пандемії вимагає колективних зусиль і самодисципліни. Її лідерство допомогло об'єднати 2,4 мільярда людей Співдружності, посилюючи важливість скоординованих дій та спільної відповідальності у боротьбі з COVID-19. У своєму зверненні королева Єлизавета II вселила надію та гордість за здатність світової спільноти піднятися над труднощами⁴⁸.

Як і у випадку з пандемією COVID-19, королівська родина продовжує відігравати важливу роль у підтримці міжнародної солідарності під час нових

⁴⁷ Cannadine D. From biography to history: writing the modern British monarchy. *Historical Research*. 2004. Vol. 77, no. 197. P. 289–312

⁴⁸ The Queen tells Commonwealth 'we will succeed' in fight against coronavirus. URL: <https://thecommonwealth.org/news/queen-tells-commonwealth-we-will-succeed-fight-against-coronavirus> (дата звернення: 14.02.2025 р.).

викликів. Одним із таких випробувань стала війна в Україні, яка поставила перед Великою Британією та її союзниками питання гуманітарної допомоги, підтримки біженців і захисту демократичних цінностей. Королівська родина швидко висловила свою позицію, демонструючи не лише дипломатичну підтримку, а й конкретні дії на допомогу українцям.

Принцеса Кетрін та принц Вільям відвідали Комітет з надзвичайних ситуацій у Лондоні, де дізналися про необхідну допомогу для постраждалих, включаючи дітей. Вони також відвідали Український культурний центр у Лондоні. Крім того, король Чарльз у своєму Великодньому зверненні наголосив на необхідності підтримки українських біженців⁴⁹.

Також у другу річницю повномасштабного вторгнення Росії в Україну король Чарльз III висловив підтримку українському народу, підкресливши, що його сила та рішучість надихають світ. Він відзначив героїзм українців, незважаючи на величезні труднощі, і висловив глибоке співчуття тим, хто постраждав від війни. Король також нагадав, що Велика Британія та її союзники продовжують активно підтримувати Україну. Під час зустрічей з українськими лідерами та військовими, а також відвідувань українських церков у Лондоні, королівська родина демонструє свою солідарність з Україною⁵⁰.

Під час візиту до Естонії 20 березня 2025 року принц Вільям висловив рішучу підтримку Україні, високо оцінивши «стійкість» і дух молодих українських біженців, яких він зустрів у Таллінні. Його поїздка підкреслила відданість Великої Британії НАТО і регіональній безпеці на тлі зростання напруженості у відносинах з Росією. Як головнокомандувач полку «Мерсіан» Вільям також зустрівся з британськими військовими, дислокованими в

⁴⁹ Горлач П. Кейт Міддлтон та принц Вільям підтримали Україну. URL: <https://suspilne.media/culture/231637-kejt-middlton-ta-princ-vilam-pidtrimali-ukrainu/> (дата звернення: 14.02.2025 р.).

⁵⁰ Онопа А. Король Чарльз III звернувся до українців — Суспільство - ТСН. URL: <https://tsn.ua/lady/news/obshchestvo/rishuchist-i-sila-nadihaye-korol-charlz-iii-pidtrimav-ukrayinciv-2520868.html> (дата звернення: 14.02.2025 р.).

Естонії, підкресливши свою роль у підтримці як військових, так і України через видиму солідарність і королівську «м'яку силу»⁵¹.

10 квітня 2025 року принц Гаррі здійснив неанонсований візит до України, засвідчивши тим самим незмінну підтримку британської королівської родини українському народу в умовах війни. Він відвідав центр Superhumans у Львові, щоб зустрітися з жертвами російської збройної агресії проти України та ознайомитися з процесом реабілітації людей, поранених під час повномасштабного вторгнення. Під час візиту він оглянув медичний заклад, який надає безкоштовне протезування, реконструктивну хірургію та психологічну підтримку як військовослужбовцям, так і цивільним особам, що постраждали від війни. У супроводі представників Фонду «Ігри Нескорених» та чотирьох ветеранів, які пройшли подібну реабілітацію, принц Гаррі безпосередньо поспілкувався з пацієнтами та медичним персоналом, щоб зрозуміти їхній досвід та потреби. Він також провів дискусію з Міністром у справах ветеранів України Наталією Калмиковою, зосередившись на стратегії реабілітації та системі підтримки поранених військовослужбовців. Він став другим членом королівської родини, який відвідав Україну після російського вторгнення, після герцогині Единбурзької⁵². Його візит демонструє королівську взаємодію з Україною, включаючи зустріч короля Чарльза III з президентом Зеленським та нещодавній візит принца Уельського до українських біженців в Естонії. Ці зусилля посилюють роль монархії в міжнародній гуманітарній дипломатії та підтримці ветеранів.

Отже, королівська родина Великої Британії традиційно відігравала важливу роль у підтримці нації під час кризових періодів. Від Першої та Другої світових воєн до сучасних викликів, таких як пандемія COVID-19 та війна в Україні, монархія залишалася символом стабільності, єдності та національної ідентичності.

⁵¹ Coughlan S. William praises Ukraine's 'resilience' in Estonia visit. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cn48p2xy28zo> (дата звернення: 29.03.2025 р.).

⁵² Relph D. Prince Harry in surprise visit to Ukraine to meet war victims. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cy5rey37e1lo> (дата звернення: 11.04.2025 р.).

Як зазначає Девід Ботсфорд: «Монарх уособлює безперервність традицій і, будучи вище партій чи фракцій, є потужним символом для всіх своїх підданих, сприяючи соціальній згуртованості, здійсненню правосуддя, підтримці законів і звичаїв, а також національній ідентичності»⁵³. Це підкреслює унікальну функцію королівської родини як сили, що об'єднує суспільство у кризові часи, слугуючи гарантом стабільності та морального авторитету. Незважаючи на виклики, з якими стикається сучасна монархія, її роль у британському суспільстві залишається важливою, адже вона продовжує адаптуватися до нових реалій, підтримуючи єдність нації та її міжнародний авторитет.

2.2. Діяльність королівської родини як складова «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії

Термін «м'яка сила» був запроваджений у 1980-х роках політологом Джозефом Наєм. Він визначив це поняття як здатність країни впливати на інших, не вдаючись до застосування сили чи примусу. Це досягається шляхом проєктування своїх цінностей, ідеалів та культури за кордони з метою сприяння доброзичливості та формування міцних партнерських відносин. М'яка сила полягає в побудові довіри та авторитету через привабливість національної культури, політики та суспільних цінностей⁵⁴.

У контексті Великої Британії важливу роль у реалізації цієї концепції відіграє монархія – найстаріша форма правління у Сполученому Королівстві.

У монархії король або королева є главою держави. Британська монархія відома як конституційна монархія. Це означає, що, хоча суверен є главою держави, право розробляти і приймати закони належить обраному парламенту,

⁵³ Botsford D. A Libertarian Defence of Monarchy. Libertarian Alliance. 1997. No. 135.

⁵⁴ Веселкова В. Державні візити Чарльза III як складова «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії. **Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин: науковий збірник**. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2025. 131-134 с.; What Is Soft Power? | CFR Education. URL: <https://education.cfr.org/learn/reading/what-soft-power> (дата звернення: 01.02.2025 р.).

тобто він не відіграє політичної чи виконавчої ролі, але монарх продовжує відігравати важливу роль у житті нації.

Як глава держави, монарх виконує конституційні та представницькі обов'язки, які сформувалися протягом тисячолітньої історії. На додаток до цих державних обов'язків монарх виконує менш формальну роль «глави нації». Суверен виступає уособленням національної ідентичності, єдності та гордості; дає відчуття стабільності та спадкоємності, офіційно визнає успіх і досконалість, підтримує ідеал добровільної служби⁵⁵.

Ці функції реалізуються через різноманітні заходи, такі як: щорічне різдвяне звернення, яке об'єднує суспільство навколо спільних цінностей; надання почесних нагород за внесок у державну та громадську службу; офіційні візити до збройних сил, освітніх установ, лікарень, благодійних фондів, місцевих організацій та країн⁵⁶.

Члени британської королівської сім'ї відіграють значну роль у житті країни завдяки своїй підтримці монарха та активній участі у громадській та благодійній діяльності. Вони допомагають королю у виконанні його офіційних державних і національних обов'язків, продовжуючи традицію, яку вони підтримували за часів правління королеви Єлизавети II. Щороку вони беруть участь у понад 2 000 офіційних заходах як у Великій Британії, так і за кордоном. Ці заходи включають візити до місцевих громад, прийом глав держав, участь у церемоніях та вручення почесних нагород громадянам⁵⁷.

Окрім своєї діяльності у Великій Британії, члени королівської родини часто представляють монарха за кордоном, особливо коли король не може

⁵⁵ The role of the Monarchy. URL: <https://www.royal.uk/the-role-of-the-monarchy> (дата звернення: 28.03.2025 р.).

⁵⁶ Веселкова В. Державні візити Чарльза III як складова «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії. **Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин**: науковий збірник. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2025. 131-134 с.; What is the role of the monarchy? | The Constitution Unit. URL: <https://www.ucl.ac.uk/constitution-unit/explainers/what-role-monarchy> (дата звернення: 01.02.2025 р.).

⁵⁷ The role of the Royal Family. URL: <https://www.royal.uk/the-role-of-the-royal-family> (дата звернення: 28.03.2025 р.).

бути присутнім особисто. Ці міжнародні візити допомагають зміцнити дипломатичні та економічні зв'язки Великої Британії з іншими країнами.

Королівська родина також має сильну присутність у благодійному секторі. Близько 3 000 організацій мають королівських осіб у якості покровителів або президентів у таких сферах, як освіта, охорона здоров'я та навколишнє середовище. Завдяки цій участі члени королівської родини взаємодіють з широким колом громад та отримують уявлення про проблеми, з якими стикаються люди⁵⁸.

Окрім меценатства, деякі члени королівської сім'ї заснували власні благодійні ініціативи, серед яких Програма нагородження герцога Единбурзького та Королівський фонд принцеси для опікунів.

Крім того, королівська родина підтримує тісні зв'язки зі Збройними силами. Її члени часто відвідують військовослужбовців як вдома, так і за кордоном, а також займають офіційні посади в різних військових частинах, пропонуючи військовослужбовцям визнання і підтримку.

Державні візити Чарльза III як короля покликані відіграти важливу роль у зміцненні міжнародних відносин Великої Британії, проєктуючи її цінності та культуру як складову «м'якої сили» держави.

Перший державний візит короля Чарльза III був запланований до Франції⁵⁹. Але у зв'язку із загальнонаціональним страйком та демонстраціями, які були викликані підвищення пенсійного віку, візит британського монарха було перенесено.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Веселкова В. Державні візити Чарльза III як складова «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії. **Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин**: науковий збірник. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2025. 131-134 с.; Королівський візит: Чарльз III перебуває у Франції. URL: <https://www.rfi.fr/uk/європа/20230921-королівський-візит-чарльз-iii-перебуває-у-франції> (дата звернення: 01.02.2025 р.).

Тому перший державний візит Чарльза III відбувся до Німеччини (29-31 березня 2023 року)⁶⁰. І став важливим кроком у зміцненні відносин Великої Британії з європейськими сусідами після Brexit, символізуючи спільну історію та сучасне партнерство.

Візит, що охоплював міста Берлін і Гамбург, став важливою подією для зміцнення британсько-німецьких відносин та просування ідей примирення і солідарності. У Гамбурзі король і королева-консорт вшанували пам'ять жертв бомбардувань Другої світової війни, поклавши вінки біля меморіалу Св. Миколи та відвідали меморіал Kindertransport, присвячений місії порятунку єврейських дітей-біженців під час Другої світової війни.

Офіційний прийом біля Бранденбурзьких воріт у Берліні, організований президентом Франком-Вальтером Штайнмаєром, підкреслив символічність цього візиту. Під час зустрічі відбулися переговори між сторонами про енергетичний перехід та сталий розвиток⁶¹.

Король також зустрівся з біженцями з України, дізнавшись про підтримку, надану Німеччиною під час війни⁶².

Цей візит, напередодні коронації Чарльза III, продемонстрував його прихильність до зміцнення партнерства з Німеччиною, вшанування спільної історії та обговорення сучасних викликів, включаючи гуманітарну допомогу, що є важливою складовою «м'якої сили» Великої Британії.

Під час державного візиту до Франції (20–22 вересня 2023 року) королівська пара сприяла зміцненню британсько-французьких відносин, відвідуючи важливі культурно-символічні локації – Триумфальну арку, Собор

⁶⁰ Там само. С.132; Перший закордонний візит короля: Чарльз III прибув у Берлін. URL: <https://www.dw.com/uk/carlz-iii-pribuv-u-nimeccinu-z-persim-zakordonnim-vizitom-u-statusi-monarha/a-65170208> (дата звернення: 01.02.2025 р.).

⁶¹ Там само. С.132; Перший закордонний візит короля: Чарльз III прибув у Берлін. URL: <https://www.dw.com/uk/carlz-iii-pribuv-u-nimeccinu-z-persim-zakordonnim-vizitom-u-statusi-monarha/a-65170208> (дата звернення: 01.02.2025 р.).

⁶² Там само. С.132; King Charles to travel to France and Germany in first state visits. URL: <https://www.bbc.com/news/uk-64836097> (дата звернення: 02.02.2025 р.).

Паризької Богоматері та Версаль, що підкреслило культурну та історичну єдність двох націй⁶³.

Цей візит є прикладом застосування «м'якої сили» у міжнародній політиці, де роль монархії полягає у сприянні дипломатії шляхом реалізації культурного та екологічного співробітництва. Зустрічі з місцевими громадами, участь у спортивних заходах і літературних ініціативах демонструють важливість народної дипломатії. Наприклад, відвідування виноградаря в Бордо та зустріч з пожежниками під час державного візиту акцентують увагу на спільних екологічних викликах.

Особливе місце посідає співпраця у сфері захисту біорізноманіття та боротьби зі зміною клімату. Участь Чарльза III та Еммануеля Макрона у французько-британському форумі з мобілізації фінансів спрямованих на боротьбу зі змінами клімату та природокористування демонструє прагнення монархії до об'єднання державних та приватних секторів задля подолання глобальних викликів⁶⁴.

У такий спосіб, цей візит не лише зміцнює франко-британські відносини, а й позиціонує Велику Британію як ключового гравця у сфері сталого розвитку та міжнародного партнерства.

Державний візит короля Чарльза III та королеви-консорт Камілли до Кенії (31 жовтня – 3 листопада 2023 року) мав на меті зміцнення відносин між двома країнами, визнання спільної історії, включно з її болючими аспектами, та просування сучасного партнерства. Під час візиту король визнав історичні помилки, зокрема злочини, скоєні під час повстання Мау-Мау (1952–1960), що стало важливим кроком до примирення.

Королівська пара взяла участь у церемоніях вшанування жертв колоніального насильства, зокрема покладанні вінків біля могили невідомого

⁶³ Там само. С.133; Королівський візит: Чарльз III перебуває у Франції. URL: <https://www.rfi.fr/uk/європа/20230921-королівський-візит-чарльз-iii-перебуває-у-франції> (дата звернення: 02.02.2025 р.).

⁶⁴ Там само. С.133; State Visit of His Majesty King Charles III and Queen Camilla. URL: <https://www.elysee.fr/en/emmanuel-macron/2023/09/21/state-visit-of-his-majesty-king-charles-iii-and-queen-camilla> (дата звернення: 02.02.2025 р.).

воїна та меморіалів незалежності. Зустрічі з президентом Вільямом Рутто, лауреатами Нобелівської премії та представниками громадянського суспільства акцентували увагу на сучасних викликах, таких як екологія та соціальна справедливість.

Цей візит не лише вшанував пам'ять про минуле, але й сприяв поглибленню стратегічного партнерства Великої Британії та Кенії, демонструючи роль королівської родини у побудові довіри та діалогу через «м'яку силу»⁶⁵.

Візит Короля та Королеви до Австралії, Самоа та участь у засіданні глав урядів країн Співдружності 2024 є рядом значущих подій, яка відображає важливість міжнародної співпраці, культурного обміну та сталого розвитку.

Перший візит до Австралії Чарльза III у статусі монарха демонструє підтримку дружніх відносин між країнами, підкреслюючи важливість наукових досліджень, боротьби зі зміною клімату та збереження біорізноманіття. Король і королева також акцентують увагу на таких суспільних проблемах, як грамотність та боротьба з домашнім насильством.

У Самоа державний візит та участь у засіданні глав урядів Співдружності підкреслюють ключову роль країни в регіоні. Програма включає підтримку екологічних ініціатив, збереження біорізноманіття та промоцію традиційної культури.

Участь у даному саміті дозволила об'єднати зусилля 56 країн Співдружності для обговорення тем, пов'язаних зі сталим розвитком, зміцненням демократичних інституцій, гендерною рівністю та боротьбою зі змінами клімату⁶⁶.

Візиту монархів відіграють важливу роль у зміцненні двосторонніх зв'язків та розвитку міжнародних відносин. Понад 2 000 офіційних

⁶⁵ Там само. С.133; King and Queen to acknowledge 'more painful aspects' of UK's history with Kenya on state visit. URL: <https://www.telegraph.co.uk/royal-family/2023/10/11/king-queen-commonwealth-visit-kenya-mau-mau-revolt/> (дата звернення: 02.02.2025 р.).

⁶⁶ Там само. С.133; The King and Queen will visit Australia and Samoa. URL: <https://www.royal.uk/news-and-activity/2024-09-10/the-king-and-queen-will-visit-australia-and-samoa> (дата звернення: 02.02.2025 р.).

закордонних візитів королівської родини символізують аполітичність та об'єднавчу роль монархії Великої Британії⁶⁷.

Символічна роль таких візитів полягає у зміцненні дипломатичних відносин, підтримці двостороннього діалогу та сприянні культурним обмінам, що сприяє міжнародній співпраці та порозумінню.

Отже, перші державні візити короля Чарльза III засвідчили про посилену увагу до співробітництва з Францією, Німеччиною та Кенією, а також державами Співдружності. Участь монарха в міжнародних ініціативах, таких як сталий розвиток, гуманітарна допомога та збереження культури, підкреслює здатність монархії долати політичні бар'єри і створювати умови для ефективного дипломатичного діалогу між націями.

Окрім короля Чарльза, інші члени королівської родини здійснили численні закордонні візити, часто від імені королеви Єлизавети II або на прохання британського уряду.

Наприклад Вільям, принц Уельський, неодноразово представляв Велику Британію, зокрема у 2023 році він відвідав Сінгапур для участі у церемонії вручення премії Earthshot та Глобальному саміті «Об'єднані заради дикої природи». Його міжнародна діяльність розпочалася у 2005 році з візиту до Нової Зеландії на відзначення 60-ї річниці Другої світової війни. Разом з принцесою Уельською він здійснив офіційні візити до Канади (2011), Малайзії, Сінгапуру, Соломонових островів і Тувалу (2012), а також до Нової Зеландії та Австралії з принцом Джорджем (2014). Наступні візити включали Індію, Бутан і Канаду (2016), після чого відбулися виступи в Парижі, Польщі та Німеччині (2017)⁶⁸. Принцеса Уельська також здійснила окремі дипломатичні та культурні візити, зокрема до Нідерландів (2016) та

⁶⁷ Там само. С.134; Royal Event Impact: How the UK's Monarchial Moments Shape the World. URL: <https://www.eventswow.com/royal-event-impact-how-the-uks-monarchial-moments-shape-the-world/> (дата звернення: 02.02.2025 р.).

⁶⁸ The Prince of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-prince-of-wales> (дата звернення: 20.02.2025 р.).

Люксембургу (2017). У 2018 році подружжя ще більше зміцнило зв'язки зі скандинавськими королівськими сім'ями, відвідавши Швецію та Норвегію⁶⁹.

Ці офіційні візити відіграють важливу роль у зміцненні «м'якої сили», сприяючи розвитку дипломатичних відносин, просуванню британських цінностей та зміцненню глобального іміджу Великої Британії. Зустрічі з іноземними лідерами, участь у культурних та екологічних ініціативах, а також відвідування ключових історичних пам'ятних дат допомагають підтримувати вплив Великої Британії, особливо в рамках Співдружності Незалежних Держав. Участь принца у гучних заходах, таких як вручення премії Earthshot, підкреслює прихильність монархії до вирішення глобальних проблем, а самотійні візити принцеси підкреслюють її роль у збереженні історичних та культурних зв'язків. Ці заходи не лише просувають британські інтереси, але й презентують королівську родину як активних і зацікавлених представників на світовій арені, посилюючи вплив монархії у міжнародних справах.

Після аналізу ролі офіційних візитів у зміцненні «м'якої сили» Великої Британії, варто підкреслити, що ще одним значущим аспектом діяльності королівської родини є підтримка Співдружності націй. Ця організація, що об'єднує 56 країн, стає важливим інструментом британської зовнішньої політики. Королівська родина відіграє ключову роль у зміцненні єдності Співдружності через символічне лідерство, що сприяє посиленню дипломатичних зв'язків та зміцненню взаєморозуміння між країнами-членами.

Як Голова Співдружності, король займає символічну та об'єднуючу позицію, що зміцнює зв'язки між країнами Співдружності. Він наголосив на важливості різноманітності в рамках Співдружності, підкреслюючи, що спільні цінності є основою єдності та сили націй.

Активна участь Королівської родини в діяльності Співдружності, зокрема через численні візити та зустрічі, допомагає підтримувати міцні прямі зв'язки. Наприклад, король Чарльз здійснив 120 офіційних візитів до 43 країн

⁶⁹ The Princess of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-princess-of-wales> (дата звернення: 20.02.2025 р.).

Співдружності, зустрічаючись із місцевими лідерами, підтримуючи ініціативи та зміцнюючи культурні й дипломатичні відносини. Ці візити дозволяють Королівській родині краще розуміти та підтримувати цілі Співдружності, зокрема з питань розвитку молоді, сталого розвитку та міжнародної співпраці⁷⁰.

Зв'язки Королівської родини зі Співдружністю також укріплюються через постійну комунікацію з її лідерами та організаціями. Король підтримує зв'язок із Генеральним секретарем Співдружності та регулярно зустрічається з головами урядів, забезпечуючи, щоб Співдружність залишалася динамічною та єдиною.

Ці зусилля сприяють зміцненню «м'якої сили» Великої Британії, підвищуючи її дипломатичний авторитет і підтримуючи глобальну співпрацю з важливих питань. Лідерство короля в Співдружності підсилює репутацію Великої Британії як лідера міжнародної єдності та прогресу.

Одним із ключових інструментів «м'якої сили» також є культурна дипломатія, яка відіграє важливу роль у державній політиці, сприяючи соціальному, культурному та економічному розвитку, а також популяризації національної спадщини. Вона зміцнює міжнародні зв'язки та формує позитивний імідж держави через організацію культурних і мистецьких заходів, діяльність культурних інституцій та поширення інформації про країну. Ефективність культурної дипломатії безпосередньо впливає на міжнародний авторитет держави та захист її національних інтересів⁷¹.

Британська королівська родина відіграє ключову роль у культурній дипломатії країни, зміцнюючи міжнародні зв'язки та популяризуючи національну спадщину. Під час закордонних візитів члени родини беруть участь у культурних заходах, відвідують музеї, виставки, театри та історичні пам'ятки, представляючи британське мистецтво, традиції та спадщину.

⁷⁰ The Commonwealth. URL: <https://www.royal.uk/the-commonwealth> (дата звернення: 20.02.2025 р.).

⁷¹ Луцишин Г., Гончарук А. Особливості розвитку культурної дипломатії в сучасних умовах. Humanitarianvision. 2017. Vol. 3. Num. 1. С. 25–30.

Водночас королівська родина активно підтримує культурні ініціативи всередині країни, сприяючи розвитку національних мистецьких установ та освітніх програм.

Діяльність монаршої родини у сфері культурної дипломатії охоплює різноманітні напрями. Вони виступають патронами провідних культурних установ, підтримують міжнародні мистецькі проєкти та залучають увагу до британської культурної спадщини.

Королева Єлизавета II вважала громадську та волонтерську діяльність фундаментальним аспектом своєї ролі. Як королівський патрон або президент, вона була пов'язана з більш ніж 500 благодійними організаціями, професійними організаціями та громадськими організаціями, починаючи від міжнародних благодійних організацій і закінчуючи місцевими спеціалізованими ініціативами. За допомогою цих протекцій королева надавала неоціненну підтримку, підвищуючи обізнаність та забезпечуючи суспільне визнання їхнього внеску в суспільство⁷².

Її діяльність охоплювала різні сфери, включаючи розвиток молоді, охорону навколишнього середовища та культурної спадщини, що сприяло зміцненню «м'якої сили» Великої Британії та її глобального впливу. Просуваючи британські цінності та традиції через благодійні та культурні ініціативи, королева відіграла ключову роль у культурній дипломатії. Її діяльність допомогла зміцнити міжнародні відносини та продемонструвати відданість Великої Британії гуманітарним та соціальним справам.

Після вступу на престол короля Чарльза III, Королівський дім переглядає королівські меценатські програми. Це включає оцінку організацій, які раніше перебували під патронатом королеви Єлизавети II, а також тих, що були пов'язані з королем та королевою-консортом під час їхніх попередніх ролей.

⁷² Queen Elizabeth II's Life and Reign. URL: <https://www.royal.uk/queen-elizabeth-iis-life-and-reign> (дата звернення: 21.02.2025 р.).

Цей процес забезпечує постійне узгодження королівської підтримки з національними та міжнародними пріоритетами⁷³.

Вільям, принц Уельський, активно підтримує природне середовище та соціальні ініціативи, але також є відданим прихильником культурних проєктів. Його патронат охоплює кілька організацій, що сприяють розвитку мистецтва та культури, зокрема тих, що підтримують творчість та інновації⁷⁴. Його підтримка культурних інституцій підвищує їх міжнародний авторитет і сприяє співпраці з глобальними партнерами, зміцнюючи м'яку силу Великої Британії.

Кетрін, принцеса Уельська, є патроном організацій, що пов'язані з її захопленням візуальними мистецтвами та підтримкою молодіжних ініціатив у спорті та на відкритому повітрі⁷⁵. Її участь у культурних інституціях сприяє підвищенню видимості британського мистецтва на міжнародній арені та розвитку культурної дипломатії.

Едвард, герцог Единбурзький, зосереджений на мистецтві, є важливим патроном молодіжного театру, музики та балету. Його патронат сприяє розвитку молодих британських талантів через ініціативи, як «Нагорода графа Вессекського» за різноманітність у кіно- та телевізійній індустрії, просуваючи інклюзивні культурні ініціативи⁷⁶.

Також варто зазначити про відкриття замку Балморал для екскурсій, що є значним кроком у взаємодії королівської родини з громадськістю. Вперше за понад 170 років відвідувачі можуть отримати доступ до основних кімнат, включаючи передпокій, їдальні, бібліотеку та вітальню⁷⁷. Ця ініціатива дає

⁷³ The King. URL: <https://www.royal.uk/the-king> (дата звернення: 21.02.2025 р.).

⁷⁴ The Prince of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-prince-of-wales> (дата звернення: 21.02.2025 р.).

⁷⁵ The Princess of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-princess-of-wales> (дата звернення: 21.02.2025 р.).

⁷⁶ The Duke of Edinburgh. URL: <https://www.royal.uk/duke/edinburgh> (дата звернення: 21.02.2025 р.).

⁷⁷ Royals open Balmoral Castle to extensive public tours for first time. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/article/2024/jun/29/royals-open-balmoral-castle-to-extensive-public-tours-for-first-time> (дата звернення: 22.02.2025 р.).

уявлення про історичне та культурне значення резиденції та робить внесок у культурну дипломатію Великої Британії, просуваючи британську спадщину та посилюючи міжнародний інтерес до монархії. Високий попит на квитки відображає світову повагу до британської історії, а демонстрація історичних артефактів і творів мистецтва підкреслює роль королівської сім'ї у збереженні культурних традицій. Розширюючи доступ громадськості до Балморалу, монархія посилює свою «м'яку силу» та зміцнює культурний вплив Великої Британії.

Тож, патронат королівської родини культурних організацій зміцнює культурну дипломатію, підвищує міжнародну присутність британських мистецтв і сприяє міжкультурному діалогу, формуючи світове сприйняття Великої Британії як центру творчості, інновацій та соціальної відповідальності. Однак королівська родина не лише підтримує культурні ініціативи, але й активно залучена до соціальних та гуманітарних проєктів.

Благодійна діяльність королівської родини Великої Британії є значною складовою її м'якої сили, адже сприяє вирішенню важливих соціальних проблем, підвищує обізнаність про глобальні виклики та зміцнює імідж Великої Британії як країни, що активно підтримує благополуччя на міжнародному рівні. Члени родини підтримують понад тисячу благодійних організацій, виконуючи роль патронів або президентів, що забезпечує публічність та сприяє визнанню соціальних ініціатив. Особливо важливим є патронаж у сфері охорони довкілля, мистецтва, а також підтримка Збройних сил і організацій для ветеранів.

Король і королева Великої Британії активно займаються благодійною діяльністю, що посилює м'яку силу країни. Їхня роль у підтримці благодійних організацій часто базується на особистих інтересах і сімейних традиціях. Король активно працює над підтримкою охорони довкілля та мистецтва, що стало важливою частиною його патронажів. Його ініціативи з охорони природи підкреслюють пріоритети Великої Британії у сфері сталого розвитку.

Як лідери королівської родини, вони активно сприяють глобальним соціальним і екологічним ініціативам, зміцнюючи роль Великої Британії як міжнародного лідера в благодійності та м'якій силі. Їхня підтримка численних організацій і активність у соціальних питаннях допомагають привертати увагу до важливих проблем і підвищують обізнаність про соціальні виклики, від охорони довкілля до здоров'я та благополуччя громад⁷⁸.

Королівська родина також активно підтримує ініціативи, спрямовані на вирішення глобальних проблем, через Королівський Фонд Принца та Принцеси Уельських. Вона зосереджена на питаннях охорони навколишнього середовища, розвитку психічного здоров'я та підтримки екстрених служб. Ініціативи, такі як Earthshot Prize та United for Wildlife, зміцнюють імідж Великої Британії як лідера в екологічній та соціальній відповідальності. Кампанії на підтримку психічного здоров'я, такі як Heads Together та Heads Up, підкреслюють прогресивне лідерство та емпатію королівської родини⁷⁹.

Ініціатива принца Вільяма щодо боротьби з безпритульністю Homewards також є яскравим прикладом такої благодійної діяльності. Проект має на меті покласти край бездомності в шести регіонах Великої Британії до 2028 року шляхом надання безпечного житла та можливостей працевлаштування. В Абердині Вільям зустрівся з першим мешканцем, який отримав житло в рамках проекту, і приєднався до прогулянки з колишнім безхатченком, який зараз працює в «Невидимих містах». Проект також передбачає партнерство з такими компаніями, як IKEA та Hays, для облаштування житла та підтримки людей, які шукають роботу⁸⁰.

Благодійна діяльність принцеси Діани, включаючи боротьбу з СНІДом, бездомністю, розмінуванням та підтримку психічного здоров'я, суттєво посилила м'яку силу Великої Британії, сприяючи міжнародному

⁷⁸ Charities and Patronages. URL: <https://www.royal.uk/charities-and-patronages-0> (дата звернення: 23.02.2025 р.).

⁷⁹ The Royal Foundation of The Prince and Princess of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-royal-foundation-of-the-prince-and-princess-of-wales> (дата звернення: 23.02.2025 р.).

⁸⁰ Relph D. William visits first resident helped by homeless charity. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cjevq8yww440> (дата звернення: 28.03.2025 р.).

доброзичливому ставленню та покращуючи імідж британської королівської родини. Її діяльність стала ключовим фактором у зміцненні дипломатичних відносин та глобальних ініціатив⁸¹.

Отже, діяльність королівської родини є важливою складовою «м'якої сили» Великої Британії в сучасній зовнішній політиці, впливаючи на міжнародні відносини через кілька ключових напрямків. Офіційні візити королівських осіб до інших країн сприяють зміцненню дипломатичних зв'язків, підтримці міжнародної співпраці та поглибленню культурних зв'язків. Королівська родина виступає не лише як символ національної єдності, а й як активний учасник міжнародних процесів, забезпечуючи присутність Великої Британії на глобальній арені.

Підтримка Співдружності націй є ще однією важливою сферою, де королівська родина зміцнює єдність між країнами, надаючи цьому процесу стабільність і підтримку через символічну роль Глави Співдружності. Це сприяє розвитку співпраці, підтримки молодіжних ініціатив і вирішення глобальних проблем, таких як сталий розвиток і збереження довкілля.

Культурна дипломатія через королівську родину також відіграє важливу роль у просуванні британських культурних цінностей за кордоном, зміцнюючи імідж Великої Британії як прогресивної, відкритої та толерантної країни. Королівські ініціативи в культурному та освітньому обміні сприяють розвитку позитивних відносин з іншими народами.

Не менш важливим є благодійне сприяння, яке королівська родина надає через підтримку численних ініціатив, що мають соціальне значення. Це не лише підвищує обізнаність про глобальні проблеми, але й підкріплює «м'яку силу» Великої Британії, сприяючи підтримці міжнародної солідарності та допомоги.

⁸¹ Princess Diana Charity Work - Historic Newspapers. URL: https://www.historic-newspapers.co.uk/blog/princess-diana-charity-work/?srsId=AfmBOorMabgHQYE_77iLwIitLIFX_DaYHM9WDYEpWgjiULhk8kt_zJP (дата звернення: 23.02.2025 р.).

Отже, королівська родина активно формує м'яку силу Великої Британії, зміцнюючи її дипломатичний авторитет, популярність та вплив у світі через благодійність, підтримку міжнародних організацій, культурну дипломатію та офіційні візити.

РОЗДІЛ 3

ІМІДЖ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ДІЯЛЬНОСТІ КОРОЛІВСЬКОЇ РОДИНИ

3.1. Династія Віндзорів у міжнародних відносинах: взаємодія з регіонами та імідж Великої Британії

Одним із ключових аспектів важливості британської монархії є її роль як дипломатичного активу. Монарх є представником нації на міжнародній арені, втілюючи цінності та традиції Сполученого Королівства. Державні візити, під час яких суверен приймає іноземних лідерів, сприяють розвитку дипломатичних відносин і зміцненню міжнародної доброї волі. Нейтральна позиція монархії в політиці дозволяє їй служити об'єднуючою і позапартійною силою, забезпечуючи стабільність і спадкоємність в постійно мінливому політичному ландшафті. Дипломатичні зусилля королівської сім'ї сприяють «м'якій силі» країни, полегшуючи відносини та просуваючи британські інтереси в усьому світі⁸².

Важливим елементом реалізації дипломатичної функції британської монархії є взаємодія династії Віндзорів з різними регіонами світу. Члени королівської родини регулярно здійснюють міжнародні візити, які не лише укріплюють двосторонні відносини, а й формують глобальний імідж Великої Британії.

Структуру даного підрозділу побудовано за регіональним принципом, оскільки є необхідність врахування історичного контексту, політичних відносин та культурних особливостей взаємодії британської монархії з різними частинами світу, які суттєво відрізняються, що впливає на сприйняття іміджу Великої Британії.

⁸² The British Monarchy: An Enduring Importance. URL: <https://www.ouconservatives.com/blog/2023/8/25/the-british-monarchy-an-enduring-importance> (дата звернення: 25.02.2025 р.).

На основі івент-аналізу міжнародних візитів королеви Єлизавети II⁸³, короля Чарльза III (в статусі спадкоємця та в статусі монарха)⁸⁴ та принца Вільяма⁸⁵ можна виділити ключові регіони, що найчастіше фігурують у королівських дипломатичних поїздках: Європа, Королівства Співдружності, США, Близький Схід, Азія, Африка. Зведену інформацію наведено в Додатку 1.

З огляду на географічне різноманіття королівських візитів та їх стратегічний вплив на дипломатичні відносини, особливо в контексті історичних зв'язків, важливо відзначити, що Європа залишається одним із найважливіших регіонів для британської королівської родини. Велика Британія традиційно підтримує тісні відносини з європейськими країнами, що пояснює значну кількість королівських візитів до цього регіону. Члени британської королівської родини здійснили 103 візити до Європи, що підкреслює важливість регіону для дипломатичних, економічних і культурних зв'язків. Вони регулярно відвідують Францію, Німеччину, Італію, Бельгію, Нідерланди та скандинавські країни. Ці поїздки спрямовані на зміцнення економічних, політичних і культурних зв'язків, особливо в контексті змін після Brexit. Важливе місце в дипломатичних місіях займають також візити до Ірландії, що підкреслює прагнення підтримувати мирний процес у регіоні.

Королівська родина бере участь у зустрічах з європейськими лідерами, підтримує європейські екологічні ініціативи та освітні програми. Благодійна діяльність охоплює фінансування програм для ветеранів війни, допомогу соціально незахищеним верствам населення та підтримку міжнародних

⁸³ Cunningham E. Here's every country Queen Elizabeth II visited in her 70-year reign. URL: https://www.timeout.com/news/heres-every-country-queen-elizabeth-ii-visited-in-her-70-year-reign-090822#google_vignette (дата звернення: 25.02.2025 р.).

⁸⁴ List of official overseas trips made by Charles III. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_official_overseas_trips_made_by_Charles_III (дата звернення: 25.02.2025 р.).

⁸⁵ List of official overseas trips made by William, Prince of Wales, and Catherine, Princess of Wales. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_official_overseas_trips_made_by_William,_Prince_of_Wales,_and_Catherine,_Princess_of_Wales#Solo_visits (дата звернення: 25.02.2025 р.).

гуманітарних ініціатив. Культурна співпраця включає підтримку британських музеїв, виставок і фестивалів, що проходять у європейських країнах, а також просування англійської мови та британської літератури через партнерства з освітніми установами.

Наприклад, у 2020 році принц Вільям здійснив офіційний візит до Ірландії, де зустрівся з президентом країни та обговорював питання психічного здоров'я, що стало частиною ширшої ініціативи щодо підтримки ментального добробуту в Європі. Інший приклад – участь тоді ще принца Чарльза у святкуванні 50-річчя закінчення Другої світової війни в Німеччині у 1990 році, що підкреслило важливість історичної пам'яті та зміцнення британсько-німецьких відносин.

Францію обрано для дослідження того, як її громадяни реагують на візити, оскільки вона є найвідвідуванішою країною серед європейських напрямків: Єлизавета II здійснила туди 6 візитів, Чарльз III (в статусі спадкоємця – 34, в статусі монарха – 2), принц Вільям – 10.

Візити британських монархів до Франції історично зустрічалися із захопленням, цікавістю та символічним значенням. Французька громадськість давно захоплюється британською королівською родиною, незважаючи на відмінності в політичних системах. Цей інтерес був очевидним під час візиту короля Чарльза III, де його взаємодія з президентом Еммануелем Макроном розглядалася як момент дипломатії, що виходить за рамки часто неспокійного політичного ландшафту між Великою Британією та Францією.

Згідно з опитуванням YouGov, після Brexit відсоток французів, які негативно ставляться до Британії, зріс з 33% до 42%, що свідчить про зростання напруженості⁸⁶. Незважаючи на політичні тертя, опитування Le Figaro показало, що 71% французької громадськості позитивно ставиться до британської монархії. Зацікавленість французів була особливо помітною під

⁸⁶ Smith M. More French people want the UK to leave the EU than stay in. URL: <https://yougov.co.uk/politics/articles/18999-french-public-are-more-likely-want-uk-leave-stay-e> (дата звернення: 28.02.2025 р.).

час похорону королеви Єлизавети II, який дивилися 7 мільйонів людей у Франції, що забезпечило 66% телевізійної аудиторії⁸⁷.

Візит короля Чарльза III був сприйнятий як момент потепління на тлі дипломатичного напруження. Позитивно були сприйняті його домовленості з Е. Макроном щодо зміни клімату та культурного співробітництва. На відміну від британських політиків, які часто демонструють ворожість до європейських колег, візит Чарльза зміцнив спільну історію і взаємну повагу. Багато хто у Франції вважає монархію унікальною формою м'якої сили, здатної підтримувати відносини навіть тоді, коли політичні лідери борються між собою. Пам'ять про роль Едуарда VII у зміцненні Сердечної Антанти посилює ідею про те, що британська монархія може відігравати стабілізуючу роль у франко-британських відносинах⁸⁸.

Хоча британські політичні діячі часто борються з дипломатичними відносинами в Європі, британська монархія залишається символом спадкоємності. Візит Чарльза III підтвердив захоплення і повагу, з якою багато французів ставляться до британської монархії. З огляду на нинішні геополітичні виклики, які стоять перед Великою Британією, підтримка таких позитивних настроїв у Франції може виявитися корисною для майбутньої співпраці між двома країнами.

Візити до європейських країн підкреслюють важливість відносин Великої Британії з континентом, але не менш значущою є її роль у Співдружності націй. Королівства Співдружності є пріоритетним напрямком міжнародних візитів британських монархів. Члени британської королівської родини здійснили 62 візити, що підкреслює важливість цих держав у міжнародній діяльності монархії. Найчастіше відвідуються Канада, Австралія та Нова Зеландія, що відображає історичні та політичні зв'язки. Візити до Карибського регіону, Африки та Тихоокеанських держав демонструють

⁸⁷ Jenkins S. When it comes to Britain's relations with France, at least King Charles gets it. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/sep/22/uk-relations-france-king-charles-gets-it> (дата звернення: 28.02.2025 р.).

⁸⁸ Ibid.

прагнення Великої Британії зберегти єдність Співдружності на тлі зростаючих тенденцій виходу деяких країн з-під британської монархії.

Члени королівської родини беруть участь у самітах Співдружності, зустрічаються з главами держав і урядів, а також підтримують ініціативи у сфері освіти, охорони здоров'я та екології. Благодійні проєкти охоплюють фінансування охорони дикої природи та боротьби зі змінами клімату. Культурне співробітництво включає підтримку англomовної освіти, молодіжних програм та міжнародних мистецьких заходів. Наприклад, у 2022 році принц Вільям здійснив тур до Багамських островів і Ямайки, де обговорював питання історичних компенсацій за рабство та підтримував місцеві громади.

Для дослідження того, як громадськість реагує на візити, обрано Канаду, оскільки вона є найвідвідуванішою країною Співдружності: Єлизавета II здійснила туди 22 візити, Чарльз III (в статусі спадкоємця) – 18, а принц Вільям – 4.

Британська королівська родина вже давно посідає складне місце в канадському суспільстві, а реакція на королівські візити відображає ширші дебати про актуальність монархії. Хоча візити членів королівської сім'ї все ще привертають увагу і викликають церемоніальну повагу, суспільні настрої все більше схилиються до того, щоб поставити під сумнів майбутнє цього інституту в Канаді.

Опитування Інституту Ангуса Ріда, проведене у 2022 році, показало, що 51% канадців вважають, що країна повинна відійти від монархії в майбутніх поколіннях, тоді як лише 26% підтримують збереження нинішньої системи. Цифри ще більш вражаючі, якщо розглянути правління короля Чарльза III: якщо за часів королеви Єлизавети II 55% підтримували конституційну монархію, то за часів Чарльза ця цифра знизилася до 34%. Крім того, 60% канадців схвалюють розрив зв'язків з британською монархією таких країн, як Барбадос і Ямайка, що свідчить про зростаючу схильність до республіканізму. Сприйняття королівської сім'ї як застарілої також є значним: 49%

респондентів дотримуються цієї точки зору порівняно з лише 5%, які вважають, що монархія представляє сучасні цінності⁸⁹.

Незважаючи на зменшення інституційної підтримки, монархія все ще має символічне значення. Великі королівські події, такі як похорон королеви Єлизавети II, широко висвітлювалися у ЗМІ, а візити членів королівської родини продовжують привертати увагу громадськості та політиків. Однак ці візити вже не мають такого об'єднавчого ефекту, як колись, оскільки Канада продовжує переглядати свої зв'язки з «Короною». Майбутнє королівського впливу в Канаді залишається невизначеним, оскільки дедалі частіше лунають заклики до конституційних змін, які зрештою можуть переосмислити відносини країни з монархією⁹⁰.

Не менш суттєвими є й зв'язки Великої Британії з США. Англо-американські відносини завжди мали стратегічне значення для Великої Британії, що пояснює часті дипломатичні поїздки британських монархів до Сполучених Штатів. Члени британської королівської родини здійснили 29 візитів до країни. Єлизавета II – 5 візитів, Чарльз III (в статусі спадкоємця) – 20 візитів, Принц Вільям – 4 візита.

Офіційні зустрічі на найвищому рівні сприяють поглибленню політичного діалогу, зміцненню військової та економічної співпраці, а також розвитку культурного партнерства.

Королівська родина активно підтримує культурні та благодійні ініціативи. Благодійна діяльність охоплює підтримку медичних ініціатив, участь у кампаніях допомоги постраждалим від стихійних лих та фінансування освітніх програм. Культурна співпраця включає організацію виставок британського мистецтва, підтримку Британської ради в США та популяризацію британської культури через театральні й літературні заходи.

⁸⁹ The Queen at 96: Canadians support growing monarchy abolition movement, would pursue after Elizabeth II dies. URL: <https://angusreid.org/canada-constitutional-monarchy-queen-elizabeth/> (дата звернення: 01.03.2025 р.).

⁹⁰ Ibid.

Наприклад у 2011 році принц Вільям і принцеса Кетрін відвідали США, де брали участь у заходах на підтримку британської торгівлі та благодійних ініціативах. У Лос-Анджелесі вони організували благодійний матч на користь Королівського фонду, а також провели зустрічі з американськими лідерами та діячами культури. Візит підкреслив важливість економічного та культурного співробітництва між Великою Британією та США.

Нещодавні дані опитування YouGov дають уявлення про те, як американці сприймають британську королівську родину, висвітлюючи варіації у прихильності, ставленні до ключових фігур та поглядах на основні події. Результати опитування свідчать про те, що в той час, як деякі члени королівської сім'ї залишаються об'єктом загального захоплення, інші викликають неоднозначну або негативну реакцію. Таке ставлення суттєво впливає на те, як американська громадськість реагує на візити членів королівської родини.

Інтерес американців до британської королівської сім'ї залишається сильним, особливо коли мова йде про спадкоємців. Діана, принцеса Уельська, має найвищий рейтинг прихильності – 76%, за нею йде королева Єлизавета II – 67%. Принц Вільям, принц Уельський, має рейтинг прихильності 58%, а принц Гаррі, герцог Сассекський, користується прихильністю 53% американців. Кетрін, принцеса Уельська, слідує за ним з рейтингом прихильності 52%, а принцеса Анна, королівська принцеса, має рейтинг схвалення 47%. На противагу цьому, король Чарльз III має нижчу прихильність на рівні 42%, а Камілла, королева-консорт, позитивно сприймається лише 30% американців. Принц Ендрю, герцог Йоркський, має найнижчий рейтинг – лише 28%⁹¹.

Позиція короля Чарльза III залишається прохолодною: лише 3% американців вважають, що його перебування на посаді монарха увійде в

⁹¹ Ballard J. What Americans think of the British royal family in 2024. URL: <https://today.yougov.com/politics/articles/50993-what-americans-think-of-the-british-royal-family-in-2024> (дата звернення: 02.03.2025 р.).

історію як видатна подія, тоді як 38% думають, що його діяльність буде середньою ⁹². Відносно низька прихильність до Камілли свідчить про те, що її присутність на офіційних заходах може не викликати широкого ентузіазму. Мінімальний рейтинг схвалення принца Ендрю вказує на те, що будь-які публічні заходи за його участі, швидше за все, будуть зустрінуті з незацікавленістю або негативом.

Коли мова заходить про королівські новини, пов'язані зі здоров'ям, обізнаність про діагноз раку у Кетрін, принцеси Уельської, є дуже поширеною. Сімдесят два відсотки американців чули про її хворобу. Це свідчить про те, що особисті обставини, які впливають на ключових членів королівської родини, викликають резонанс серед американської громадськості, що потенційно може впливати на їхній прийом під час офіційних візитів.

Королівські візити до Сполучених Штатів викликають реакцію, яка значною мірою залежить від цих усталених уявлень. Візити високопоставлених осіб, таких як принц Вільям і принцеса Кетрін, швидше за все, зустрінуть позитивний прийом і значну увагу ЗМІ. І навпаки, візити за участю короля Чарльза III або Камілли можуть отримати більш нейтральну або змішану реакцію, що відображає їхні нижчі рейтинги прихильності. Принц Гаррі та Меган, зважаючи на їхню суперечливу репутацію, продовжують бути предметом інтересу, але їхня присутність суттєво не змінює думку американців. Зрештою, американська громадськість зберігає певний інтерес до британської королівської сім'ї, особливо у зв'язку з постатями, які мають стійку спадщину або особисті наративи, що значною мірою резонують з американською аудиторією.

Поряд із візитами до Сполучених Штатів, значну роль відіграють і зв'язки Великої Британії з країнами Перської затоки та Близького Сходу. Регіон є важливим напрямком королівських візитів завдяки стратегічному значенню та тісним зв'язкам Великої Британії з Саудівською Аравією, ОАЕ, Катаром, Йорданією та Оманом, що охоплюють енергетичну безпеку та

⁹² Ibid.

військово-дипломатичну взаємодію. Візити до Ізраїлю та Палестини підкреслюють прагнення підтримувати мирний процес у регіоні. Члени британської королівської родини здійснили 30 візитів до регіону.

Королівська родина активно беруть участь у мирних ініціативах, міжнародних самітах та переговорах щодо стабільності Близького Сходу. Благодійні проєкти включають гуманітарну допомогу біженцям, фінансування програм охорони здоров'я та освіти. Королівська родина також сприяє культурному діалогу між Британією та країнами регіону, підтримуючи архітектурні та дизайнерські проєкти, що поєднують традиції двох культур.

Наприклад, у 2010 році принц Вільям відвідав Ботсвану, Лесото та Південну Африку, де підтримав природоохоронні ініціативи Tusk Trust і працював із місцевими благодійними організаціями. Також у 2020 році король Чарльз III здійснив візит до Ізраїлю, де взяв участь у Всесвітньому форумі Голокосту в Тель-Авіві, зустрівся з президентом Реувеном Рівліном і відвідав могилу своєї бабусі, принцеси Аліси, що підкреслило його особистий зв'язок із регіоном та історичне примирення.

Для дослідження того, як громадськість реагує на візити, обрано Об'єднані Арабські Емірати, оскільки це країна, яку найбільше відвідували члени королівської родини на Близькому Сході: Єлизавета II – 2 візити, Чарльз III (в статусі спадкоємця – 7, в статусі монарха – 1), принц Вільям – 2.

Відносини між британською королівською родиною та Об'єднаними Арабськими Еміратами (ОАЕ) характеризуються взаємною повагою та співпрацею, а різноманітні візити зміцнюють дипломатичні та культурні зв'язки. Хоча прямі дані про громадську думку в ОАЕ щодо цих візитів обмежені, офіційні прийоми та висвітлення в ЗМІ дають уявлення про загальні настрої.

У 1979 і 2010 роках королева Єлизавета II відвідала ОАЕ, що стало важливим етапом у двосторонніх відносинах. Ці візити були добре прийняті, символізуючи зміцнення зв'язків між двома народами. Виставка під назвою «Пам'ятаючи Її Величність Королеву Єлизавету II і Об'єднані Арабські

Емірати» демонструє фотографії та відео з цих державних візитів, що відображають позитивний прийом і міцні відносини між Великою Британією та ОАЕ⁹³.

Керівництво ОАЕ послідовно висловлює захоплення британською монархією. Після смерті королеви Єлизавети II президент ОАЕ шейх Мохаммед бін Заїд Аль Нагаян висловив свої співчуття, назвавши її «близьким другом ОАЕ» і «улюбленим і шанованим лідером». Він також оголосив триденну жалобу на її честь. Віце-президент і прем'єр-міністр ОАЕ шейх Мохаммед бін Рашид Аль Мактум також назвав її «світовою іконою», яка уособлювала найкращі якості своєї нації⁹⁴.

Ці офіційні заяви та організація пам'ятних виставок свідчать про глибоку повагу і позитивне сприйняття британської королівської сім'ї в ОАЕ.

Країни Азії також займають ключову роль у зовнішній політиці Великої Британії. Азійський континент, що об'єднує потужні економіки і культурні різноманітності, потребує особливої уваги. Члени британської королівської родини здійснили 33 візити до країн Азії. Відвідування Індії, Пакистану, Китаю, Японії та країн Південно-Східної Азії спрямовані на підтримку економічних зв'язків, культурного обміну та дипломатичного діалогу. Особливу увагу приділено країнам, які мають спільну колоніальну історію з Великою Британією.

В Азії королівська родина підтримує торговельно-дипломатичні відносини з Китаєм, Японією та іншими країнами. Офіційні візити сприяють розвитку двостороннього співробітництва у сфері торгівлі, освіти та екології. Благодійні ініціативи включають фінансування програм боротьби з бідністю, захисту довкілля та розвитку медичних досліджень. Культурна взаємодія охоплює підтримку британського мистецтва через виставки та театральні

⁹³ Remembering Her Majesty Queen Elizabeth II and the United Arab Emirates. URL: <https://www.agda.ae/en/folder/remembering-her-majesty-queen-elizabeth-ii-and-united-arab-emirates> (дата звернення: 04.03.2025 р.).

⁹⁴ Reactions to the death of Elizabeth II. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Reactions_to_the_death_of_Elizabeth_II (дата звернення: 04.03.2025 р.).

постановки, а також організацію обмінних програм між університетами Великої Британії та Азії.

Наприклад принц Вільям із дружиною Кетрін здійснили візит до Сінгапуру, Малайзії та Соломонових островів у 2012 році, де брали участь у культурних заходах, зустрічах із студентами та дітьми з особливими потребами, а також підтримували благодійні ініціативи. У 2019 році принц Вільям відвідав Пакистан, що стало першим візитом членів королівської родини за 13 років. Він зустрічався з місцевими активістами, відвідував лікарні та школи, підкреслюючи важливість соціального розвитку та охорони здоров'я.

Для дослідження того, як громадськість реагує на візити, обрано Індію, оскільки це країна, яку найбільше відвідували члени королівської родини в Азійському регіоні: Єлизавета II – 3 візити, Чарльз III (в статусі спадкоємця) – 12, принц Вільям – 2.

Реакція громадськості на візити британської королівської сім'ї до Індії з роками суттєво еволюціонувала, відображаючи зміну динаміки відносин країни з її колоніальним минулим і британською монархією. У 1961 році візит королеви Єлизавети II супроводжувався помітним ентузіазмом. Незважаючи на відносно недавню незалежність від британського панування, великі натовпи людей зібралися, щоб привітати королеву, і було відчутне почуття прихильності та поваги до неї. Такий позитивний прийом можна розглядати як символ постколоніального індійського суспільства, яке на той час все ще шукало свою ідентичність і підтримувало дипломатичні відносини з колишніми колоніальними державами⁹⁵.

Однак до 1997 року настрої значно змінилися. У той час як деякі індійці були байдужі до королівського візиту, інші висловлювали більш складні емоції через спадщину колоніалізму. Значним джерелом напруженості стала

⁹⁵ Pasricha A. Symbol of Colonial Rule, Queen Elizabeth Evokes Emotions in India. URL: <https://www.voanews.com/a/symbol-of-colonial-rule-queen-elizabeth-evokes-emotions-in-india/6750211.html> (дата звернення: 06.03.2025 р.).

різанина 1919 року в Джаліанвала-Баг, де британські війська вбили сотні беззбройних індійських цивільних. Під час свого візиту королева Єлизавета II поклала вінок на місці різанини, але не принесла офіційних вибачень, назвавши інцидент «тривожною» сторінкою в історії, не визнаючи прямої відповідальності. Ця бездіяльність викликала протести, і багато індійців вимагали офіційних вибачень, що свідчить про постійне невдоволення тим, як британська монархія поводитися зі своїм колоніальним минулим⁹⁶.

В останні роки, особливо після смерті королеви Єлизавети II у 2022 році, реакція індійської громадськості була дуже різноманітною. Одні висловлювали скорботу, інші – гнів через історичну несправедливість, заподіяну за часів британського правління. Однак значна частина населення, особливо молоде покоління, проявила байдужість, вважаючи монархію далекою інституцією, що має мінімальне відношення до їхнього життя. Така зміна у ставленні свідчить про зміну поколінь у сприйнятті Індією своєї колоніальної історії, коли молоде населення дедалі більше відмежовується від емоційної спадщини британського правління⁹⁷.

Загалом, реакцію громадськості на королівські візити можна розділити на три окремі фази: початковий ентузіазм у 1961 році, більш складні та змішані емоції у 1997 році через невирішені колоніальні претензії, а також байдужість або різноманітні реакції в наш час, що відображає зростаюче відсторонення від актуальності монархії в сучасній Індії.

Поряд із важливістю співпраці з країнами Азії, Африка також займає центральне місце в дипломатичних пріоритетах Великої Британії. Королівські візити до африканських країн, таких як Південна Африка, Кенія, Намібія та Нігерія, демонструють прагнення Великої Британії до збереження історичних зв'язків, розвитку економічного партнерства та підтримки гуманітарних

⁹⁶ Frayer L. India reacts to Queen Elizabeth II's death with grief, anger — but mainly indifference. URL: <https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2022/09/19/1123441387/india-reacts-to-queen-elizabeth-iis-death-with-grief-anger-but-mainly-indifferen> (дата звернення: 06.03.2025 р.).

⁹⁷ Pasricha A. Symbol of Colonial Rule, Queen Elizabeth Evokes Emotions in India. URL: <https://www.voanews.com/a/symbol-of-colonial-rule-queen-elizabeth-evokes-emotions-in-india/6750211.html> (дата звернення: 06.03.2025 р.).

ініціатив. Члени британської королівської родини здійснили 25 візитів до країн Африки. Важливим аспектом є й активна природоохоронна діяльність, що підкреслюється візитами до регіонів, які беруть участь у спільних екологічних проєктах.

Візити до цих країн сприяли зміцненню дипломатичних відносин і економічному розвитку регіону, зокрема через активну участь у природоохоронних ініціативах. Королівська родина активно підтримує демократичні процеси, міжнародні проєкти з боротьби з бідністю, а також ініціативи в боротьбі з ВІЛ/СНІДом, малярією, розвитком освіти та захистом прав людини. Культурна співпраця зосереджена на збереженні британської спадщини, підтримці музичних і мистецьких проєктів, а також на розвитку партнерств у сфері кіно та мистецтва.

Наприклад у 2010 році принц Вільям разом із принцом Гаррі здійснив візит до Південної Африки, де взяв участь у велосипедному поході для збору коштів на благодійні ініціативи. Також його візит до Ботсвани був присвячений питанням природоохоронних ініціатив і розвитку освіти.

Король Чарльз III також активно взаємодіє з африканськими країнами. У 1977 році він відвідав Гану, щоб взяти участь у святкуванні 50-річчя школи Ахімота, що підкреслило важливість освітнього співробітництва між Великою Британією та африканськими країнами.

Для дослідження того, як громадськість реагує на візити, обрано Кенію, оскільки це країна, яку найбільше відвідували члени королівської родини в Африці: Єлизавета II – 4 візити, Чарльз III (в статусі спадкоємця – 4, в статусі монарха – 1), принц Вільям – 2.

Візити членів британської королівської родини до Кенії викликають неоднозначну реакцію громадськості, що відображає колоніальну історію країни та вплив британського правління. Хоча офіційні дипломатичні зустрічі часто бувають сердечними, настрої кенійського народу є більш складними, сформованими минулими образами і поточними вимогами справедливості.

Громадська думка розділилася: багато кенійців вимагають повного вибачення і відшкодування збитків за звірства колоніальної епохи, особливо пов'язані з повстанням Мау Мау. Під час візиту короля Чарльза III до Кенії у 2023 році він висловив «найбільшу скорботу і найглибший жаль» з приводу насильства, вчиненого проти кенійців, але не обмежився офіційними вибаченнями. Дехто високо оцінив це визнання, інші вважають його недостатнім і вимагають конкретних дій, таких як фінансові репарації та повернення примусово відібраних у кенійців земель⁹⁸.

Реакція на смерть королеви Єлизавети II у 2022 році ще більше підкреслила ці розбіжності. У той час як одні віддавали належне її спадщині, інші розглядали її як символ колоніального гноблення. Молоде покоління, зокрема, голосно заявляє про необхідність повного визнання Британією своєї ролі в неспокійній історії Африки. Критики стверджують, що британська монархія продовжує отримувати вигоду від ресурсів, вивезених з колишніх колоній, включаючи діаманти, які залишаються частиною коштовностей корони⁹⁹.

У такий спосіб, хоча візити британських королівських осіб до Кенії символізують продовження дипломатичних відносин, громадська думка залишається розділеною. Багато кенійців бачать у цих візитах можливість домагатися історичної справедливості, тоді як інші вважають їх лише символічними жестами, які не здатні загоїти глибокі рани колоніального правління. Президент Вільям Руто визнав зусилля короля Чарльза III у боротьбі з історичною несправедливістю, але підкреслив, що «багато чого ще належить зробити» для повного примирення.

Узагальнюючи географічне охоплення королівських візитів, можна відзначити, що кожен візит має не тільки дипломатичну, але й культурну

⁹⁸ Miriri D. King Charles expresses "deepest regret" for Kenya colonial wrongdoings. URL: <https://www.reuters.com/world/africa/britains-king-charles-visits-kenya-with-colonialisms-scars-focus-2023-10-31/> (дата звернення: 09.03.2025 р.).

⁹⁹ Dahir A. L., Chutel L., Peltier E. In Africa, the queen's death renews a debate about the legacy of the British Empire. URL: <https://www.nytimes.com/2022/09/09/world/africa/queen-africa-british-empire.html> (дата звернення: 09.03.2025 р.).

цінність, оскільки королівська родина, зберігаючи символічний статус, здатна здійснювати вплив на міжнародні відносини навіть у складних політичних умовах. Це безпосередньо пов'язано з концепцією «м'якої сили», яка допомагає Великій Британії підтримувати свій імідж у світі, де традиційна політика може бути обмежена.

Оскільки монархи аполітичні, то вони можуть будувати відносини в спосіб, недоступний політикам. Важливим прикладом є візит королеви Єлизавети II до Ірландії у 2011 році. Використовуючи культурні жести – покладання вінка у Саді пам'яті, промова гельською мовою, наливання пінти Guinness – вона продемонструвала прагнення до примирення. Особливо знаковим був її візит до Кроук-Парку, місця кривавої неділі 1920 року, що засвідчило визнання минулих конфліктів. Іншим прикладом є її зустріч із Нельсоном Манделою до того, як він став президентом ПАР. Визнавши його значущість у південноафриканській політиці ще до офіційного обрання, королева продемонструвала британську підтримку виходу ПАР з апартеїду. Це вплинуло на рішення Південної Африки повернутися до Співдружності у 1994 році, зміцнивши дипломатичні зв'язки.

Ефективність таких візитів як частини державної політики залежить від підготовки та розуміння місцевих особливостей. При належному плануванні вони зміцнюють відносини, як це було в Ірландії. Однак вони можуть і зазнати невдачі, якщо не враховувати історичну чутливість. Турне принца Вільяма та принцеси Кетрін Карибами у 2022 році викликало критику через образи, що нагадували про колоніальне минуле, зокрема їхній проїзд у відкритому Land Rover, який перегукувався з імперськими візитами минулого. Крім того, їхня відмова визнати зростаючі вимоги про репарації та вибачення за участь Британії в трансатлантичній работоргівлі викликала негативну реакцію. Протести в Ямайці та Белізі, а також виступи місцевих лідерів, які ставили під сумнів зв'язки з монархією, підкреслили ризики невдалої королівської дипломатії. Врешті-решт, цей тур пришвидшив обговорення у кількох

карибських країнах щодо переходу до республіканського ладу та розриву зв'язків із британською короною¹⁰⁰.

Королівські візити відіграють ключову роль у формуванні міжнародного іміджу Великої Британії. Вони можуть сприяти зміцненню доброзичливих відносин, популяризації британської культури та посиленню дипломатичних зв'язків. Проте їхній успіх залежить від ретельного планування та чутливого ставлення до історичних і соціальних питань. Якщо візити організовані вдало, як у випадку з Ірландією, вони можуть допомогти загоїти давні рани. Якщо ж вони проведені невдало, як у Карибському турне, це може викликати критику і навіть відштовхнути країни від британського впливу.

Візити також допомагають покращити відносини між Великою Британією та іншими регіонами, представляючи британські цінності та інтереси. Кожна деталь – від людей, з якими вони зустрічаються, до одягу, який носять – привертає увагу та аналізується. Ці візити сприяють поширенню британської культури та брендів у всьому світі. Наприклад, вибір одягу Кетрін, принцеси Уельської, впливає на світові ринки, а її підтримка брендів, таких як *Sézane*, підвищує їхню популярність. Проте цей вплив може мати і негативні наслідки. Так компанія *Sézane* зіткнулася зі скандалом через нібито експлуататорську рекламну кампанію за участю представниць корінних народів, що спричинило критику щодо асоціації герцогині з цим брендом. Крім того, такі продукти, як *Land Rover* і *Barbour*, міцно пов'язані з королівською родиною, що зміцнює британський імідж за кордоном.

За даними опитування та статистики Ipsos про «Глобальні погляди королівської сім'ї», вплив королівської родини на сприйняття Великої Британії в різних країнах залишається неоднозначним. Відповідаючи на питання про вплив династії Віндзорів на їхнє ставлення до Британії, 51% респондентів, в середньому, кажуть, що це не має значення. Однак серед тих, хто має власну

¹⁰⁰ Royal Soft Power: The British Royal Family as Public Diplomats. URL: <https://blogs.lse.ac.uk/lseih/2022/06/30/royal-soft-power-the-british-royal-family-as-public-diplomats/> (дата звернення: 10.03.2025 р.).

думку, королівська сім'я має позитивний вплив: 23% ставляться до неї позитивно порівняно з 11%, які сприймають її негативно¹⁰¹.

У 22 з опитаних країн вплив Королівської сім'ї на репутацію Великої Британії є більш позитивним, ніж негативним. Румунія має найвищий показник позитивного впливу на рівні +33, за нею йдуть Індія (+27), Малайзія (+26), Саудівська Аравія (+25) і Бразилія (+24). В Австралії сприйняття залишається переважно сприятливим, з позитивною оцінкою +11. На противагу цьому, королівська сім'я має негативний вплив на імідж Британії в чотирьох країнах: Чилі (-4), Іспанії (-5), Туреччині (-6) та Аргентині (-10), де настрої найбільш несприятливі.

У 22 з опитаних країн вплив на імідж Британії є більш позитивним, ніж негативним – особливо в Румунії, де показник позитивного впливу (позитивний вплив мінус негативний вплив) становить +33, Індії (+27), Малайзії (+26), Саудівській Аравії (+25) та Бразилії (+24). В цілому, австралійці вважають, що Королівська родина позитивно впливає на їхнє сприйняття Британії (+11). Погляди у Франції збалансовані. На противагу цьому, у чотирьох країнах королівська родина має негативний вплив на уявлення про Британію: Чилі (-4), Іспанія (-5), Туреччина (-6) і особливо Аргентина (-10)¹⁰².

Тим не менш, королівська родина має тенденцію посилювати сприйняття Великої Британії як традиційної країни. Коли респондентів попросили асоціювати Велику Британію з королівською родиною, найбільше (в середньому 48%) обирають «традиційну» – лише 9% обирають «сучасну». Далі йдуть ще дві позитивні асоціації – «сильна», яку обрали 22%, і «впевнена в собі», яку обрали 17%. П'ятнадцять відсотків кажуть, що королівська родина змушує їх думати, що Британія є «нерівним суспільством» - цей показник

¹⁰¹ Global views of the royal family. URL: <https://www.ipsos.com/en-au/global-views-royal-family> (дата звернення: 10.03.2025 р.).

¹⁰² Ibid.

вищий у країнах з більш негативним ставленням, таких як Аргентина, Чилі та Туреччина ¹⁰³.

У світі мало хто зацікавлений у зміні статус-кво щодо монархії. У Канаді та Австралії, де британський монарх залишається главою держави, близько половини вважають, що скасування монархії нічого не змінить, і лише 15% думають, що це покращить майбутнє їхньої країни ¹⁰⁴.

Загалом, британська королівська родина залишається впливовим інститутом, який формує світове сприйняття Великої Британії, зміцнюючи традиційні цінності та зберігаючи переважно позитивний, хоча й складний, вплив на імідж країни у світі.

Отже, взаємодія династії Віндзорів з різними регіонами світу є важливим інструментом зовнішньої політики Великої Британії, сприяючи зміцненню дипломатичних відносин, підтриманню історичних зв'язків та просуванню британської культури. Географія візитів охоплює Європу, Співдружність націй, США, Близький Схід Азію та Африку, що свідчить про стратегічну значущість як старих партнерів, так і нових регіонів для британських інтересів. Вибір напрямків багато в чому зумовлений історичними зв'язками, насамперед відносинами з колишніми колоніями та країнами Співдружності.

Формати взаємодії монархії з різними країнами варіюються від офіційної дипломатії до благодійних та культурних ініціатив, що дозволяє створювати позитивний імідж Британії через «м'яку силу». Успішні візити, такі як поїздка королеви Єлизавети II до Ірландії в 2011 році, демонструють, як символічні жести можуть покращувати міждержавні відносини. Однак не всі візити однаково ефективні — невдалий тур принца Вільяма та принцеси Кетрін до Карибського регіону у 2022 році засвідчив необхідність більш уважного врахування історичних та соціальних контекстів.

Динаміка взаємодії британської монархії з регіонами змінюється відповідно до сучасних викликів. Зростаюча увага до питань

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Ibid.

постколоніального минулого, расової рівності та національної ідентичності в країнах Співдружності вимагає від монархії більш гнучкого підходу. У постбрекзитний період Велика Британія особливо зацікавлена у збереженні свого впливу через «м'яку силу», і королівські візити залишаються важливим механізмом досягнення цієї мети. Однак їхня ефективність у майбутньому залежатиме від здатності монархії адаптуватися до нових реалій та демонструвати справжню зацікавленість у проблемах країн, які вони відвідують.

3.2. Династія Віндзорів у соціальних мережах та її вплив на імідж монархії Великої Британії

Королева Єлизавета II була першим монархом, який повністю сприйняв телебачення як засіб зв'язку з громадськістю. У 1957 році вона вперше виступила з різдвяною промовою по телебаченню, висловивши надію, що новий засіб зв'язку зробить її послання «більш особистим і відкритим». Телебачення відіграло визначальну роль у формуванні її правління, а вона, в свою чергу, допомогла сформувати його роль у суспільному житті. Її коронація в 1953 році стала одним із найважливіших моментів в історії телебачення, принісши монархію в мільйони домівок і зробивши телевізійні трансляції основним способом залучення людей до королівських подій.

Незважаючи на визнання сили телебачення, королева була обережною у його використанні, надаючи перевагу офіційним трансляціям, а не надмірному висвітленню. Її майстерність телевізійних звернень була особливо помітною в моменти національної кризи, як-от її промова після смерті принцеси Діани та звернення 2020 року під час пандемії COVID-19. Її обережний, але стратегічний підхід гарантував, що телебачення залишиться інструментом зміцнення гідності та спадкоємності монархії¹⁰⁵.

¹⁰⁵ Wilson B. How Queen Elizabeth II became the first TV monarch. URL: <https://www.telegraph.co.uk/tv/0/how-queen-elizabeth-ii-became-first-tv-monarch/> (дата звернення: 12.03.2025 р.).

Насьогодні ж соціальні мережі стали невід'ємною частиною сучасного життя, виконуючи роль основних каналів комунікації, поширення інформації та формування спільнот. Вони дозволяють людям спілкуватися без географічних обмежень, ділитися досвідом і стежити за актуальними подіями в режимі реального часу. Ця цифрова взаємодія змінила спосіб нашого спілкування зі світом, сприяючи глобальному обговоренню та співпраці.

Цифровий простір також відіграє ключову роль у формуванні іміджу громадських діячів та інституцій. Завдяки стратегічному використанню цифрових технологій вони можуть доносити свої цінності та наративи до широкої аудиторії. Соціальні мережі надають можливість публічним особам напряду взаємодіяти зі своїми підписниками, що робить їх образ більш людським і сприяє налагодженню довіри¹⁰⁶.

Соціальні мережі стали важливим інструментом для британської монархії, оскільки вони забезпечують прямий, доступний спосіб взаємодії з громадськістю та підтримують актуальність у сучасному суспільстві. Медіа дозволяють королівській родині говорити безпосередньо зі своєю аудиторією так, як вони ніколи раніше не могли цього робити. Це робить їх більш відкритими і, багато в чому, більш зрозумілими. Виживання монархії нерозривно пов'язане з її популярністю, тому наявність платформи, де вони можуть демонструвати свої роботи, керувати іміджем бренду і спілкуватися зі своєю аудиторією, є надзвичайно важливою для них¹⁰⁷.

Офіційні акаунти британської королівської сім'ї в соціальних мережах, таких як Instagram, X (Twitter), Facebook та YouTube, є важливим каналом комунікації між монархією та громадськістю. Через ці платформи родина

¹⁰⁶ Adejumo D. A., Wynn M., Vale V. C. F. T. The Role of Digitalisation in Shaping a Country's Image. European Conference on Cyber Warfare and Security. 2024. Vol. 23, no. 1. P. 1–9. URL: https://www.researchgate.net/publication/381651840_The_Role_of_Digitalisation_in_Shaping_a_Country's_Image (дата звернення: 12.03.2025 р.).

¹⁰⁷ McBride C. How social media became the most powerful tool in the British royal family's playbook. URL: <https://www.independent.ie/style/celebrity/celebrity-features/how-social-media-became-the-most-powerful-tool-in-the-british-royal-familys-playbook/38128710.html> (дата звернення: 12.03.2025 р.).

ділиться інформацією про свою діяльність, офіційні заходи та важливі події, що відбуваються в їхньому житті.

Офіційна сторінка Королівської сім'ї у Facebook¹⁰⁸ слугує багатогранною платформою, призначеною для інформування громадськості про їхню діяльність та налагодження прямого зв'язку з аудиторією по всьому світу. Завдяки поєднанню контенту, зокрема фотографій, відео та письмових дописів, сторінка дає уявлення як про офіційні обов'язки, так і про особисті моменти членів королівської сім'ї. Станом на березень 2025 року сторінка має понад 6,6 мільйонів підписників та понад 92 тисячі активних обговорень. Ці показники свідчать про значний інтерес та залученість аудиторії до діяльності династії Віндзорів.

Основна функція цієї сторінки – інформувати підписників про офіційні події та заходи, в яких беруть участь члени сім'ї. Наприклад, на сторінці публікуються дописи, що детально описують дипломатичні зустрічі короля Чарльза, як-от його чаювання з президентом Зеленським у королівському маєтку Сандрінгем, що підкреслює його відданість міжнародним відносинам та миротворчим зусиллям.

Король Чарльз відіграв ключову роль у демонстрації незмінної підтримки України з боку Великої Британії. Після напруженої зустрічі між президентом Трампом і президентом Зеленським король тепло привітав Зеленського в Сандрінгемі, надіславши потужний сигнал солідарності. Його публічні обійми українського лідера допомогли зміцнити підтримку Заходу, не погіршивши при цьому британсько-американські відносини. Король також особисто засудив російське вторгнення, зустрівся з українськими біженцями та підтримав допомогу пораненим українським солдатам, підкресливши свою постійну прихильність до України як символічно, так і практично¹⁰⁹.

¹⁰⁸ Офіційна сторінка британської монархії на порталі Facebook. URL: <https://www.facebook.com/TheBritishMonarchy> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

¹⁰⁹ Coughlan S. King's pivotal role in Trump and Ukraine balancing act. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cqjd79xpl02o> (дата звернення: 28.03.2025 р.).

Так само сторінка висвітлює такі ініціативи, як «Королівська музична кімната», де король Чарльз ділиться піснями, які приносять йому радість, приурочуючи їх до святкування Дня Британської Співдружності та демонструючи свої особисті інтереси.

День Співдружності відзначається щорічно, щоб вшанувати єдність і спільні цінності 56 країн-членів Співдружності. Цьогорічна служба у Вестмінстерському абатстві була присвячена поверненню короля Чарльза III після лікування від раку і пройшла під гаслом «Разом ми процвітаємо». Король віддав данину пам'яті понад 1,5 мільйонам солдатів Співдружності, які служили у Другій світовій війні, підкресливши вдячність і глобальну гармонію. Захід поєднував у собі традиції і культурне розмаїття, включаючи виступи індуїстського шотландського оркестру волинок і артистів племені масаї, що відображало багатий, глобальний характер Співдружності¹¹⁰.

Ці пости часто супроводжуються високоякісними візуальними матеріалами та детальними підписами, завдяки чому громадськість залишається поінформованою про діяльність монархії. Постійно поширюючи такий контент, сторінка Королівської родини у Facebook відіграє ключову роль у формуванні та підтримці публічного іміджу сім'ї, підкреслюючи її відданість служінню, культурному патронажу та глобальній дипломатії.

Окрім поширення інформації, Facebook-сторінка намагається створити прямий та емоційний зв'язок зі своєю аудиторією. На сторінці час від часу публікуються пости, які демонструють особисті та щирі моменти, такі як привітання з днем народження або сімейні традиції, що дозволяє підписникам зазирнути в більш приватні аспекти королівського життя. Наприклад, на 43-й день народження принцеси Кетрін принц Вільям поділився фотографією, на якій вона зображена у повсякденному вбранні, супроводжуючи її проникливим повідомленням, в якому висловив свою гордість і любов, що знаменує собою перехід до більш особистого і близького спілкування між

¹¹⁰ Hale A. King and Kate return to annual Commonwealth service. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/c778zpmxk56o> (дата звернення: 29.03.2025 р.).

членами королівської сім'ї. Такий підхід контрастує з традиційними офіційними заявами, роблячи монархію більш доступною та зрозумілою.

Офіційні акаунти королівської сім'ї в Instagram, @theroyalfamily¹¹¹ та @princeandprincessofwales¹¹², також слугують ключовими платформами для поширення інформації про офіційні заходи та розвитку прямого зв'язку з громадськістю. Завдяки стратегічному поєднанню контенту, зокрема фотографій, відео та історій, ці акаунти дають уявлення як про офіційні обов'язки, так і про особисті моменти членів королівської сім'ї. Станом на березень 2025 року офіційний Instagram-акаунт королівської родини (@theroyalfamily) має 13,2 мільйонів підписників та 5287 публікації, а акаунт принца та принцеси Уельських (@princeandprincessofwales) має 16,7 мільйонів підписників та 3104 публікації.

Основна функція цих акаунтів – інформувати підписників про офіційні події та заходи. Наприклад, @princeandprincessofwales публікує пости, в яких детально розповідає про їхню участь у важливих подіях, таких як Різдвяна служба «Разом на Різдво», підкреслюючи теми любові та емпатії.

Аналогічно, @theroyalfamily публікує оновлення про роботу короля, королеви та інших членів сім'ї, інформуючи громадськість про їхні ініціативи.

Окрім офіційних оновлень, ці акаунти в Instagram прагнуть створити прямий та емоційний зв'язок зі своєю аудиторією. Хоча пряма взаємодія, наприклад, коментарі або відповіді від королівських акаунтів трапляються рідко, сам контент сприяє залученню. Наприклад, пости, що демонструють особисті моменти, такі як сімейні зустрічі або погляди з-за лаштунків, дозволяють підписникам спілкуватися на більш близькому рівні. Такий підхід олюднює королівських осіб, роблячи їх більш близькими для громадськості.

¹¹¹ Офіційна сторінка британської монархії на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/theroyalfamily/> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

¹¹² Офіційна сторінка принца та принцеси Уельських на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/princeandprincessofwales/> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

Основна функція офіційних акаунтів британської королівської сім'ї у X (Twitter), @RoyalFamily¹¹³ та @KensingtonRoyal¹¹⁴ – інформувати підписників про офіційні події та заходи. Наприклад, @KensingtonRoyal публікує пости, в яких детально розповідає про участь принца і принцеси Уельської у важливих подіях, таких як їхня присутність на церемоніях у Неділю пам'яті, що підкреслює їхню прихильність до військової служби. Аналогічно, @RoyalFamily публікує новини про участь короля Чарльза III та інших високопоставлених членів королівської сім'ї, включаючи дипломатичні зустрічі та благодійні заходи. Станом на березень 2025 року офіційна сторінка британської королівської сім'ї (@RoyalFamily) у X (Twitter) має 5,6 мільйонів читачів, а сторінка принца та принцеси Уельських (@KensingtonRoyal) має 2,9 мільйонів читачів.

Функцією офіційного каналу королівської сім'ї на YouTube, The Royal Family Channel¹¹⁵ – інформувати глядачів про офіційні події та заходи. На каналі представлені різноманітні відеоматеріали, включаючи висвітлення офіційних церемоній, промов та особистих поглядів на життя членів королівської сім'ї.

Окрім офіційних подій, канал намагається створити прямий зв'язок з аудиторією, пропонуючи контент, який висвітлює особисті аспекти королівської родини. Сюди входять інтерв'ю та документальні фільми, які заглиблюються в сімейні традиції та особисті стосунки, дозволяючи глядачам ближче познайомитися з королівською родиною на більш близькому рівні. Станом на березень 2025 року канал має 1,26 мільйонів підписників.

Детальне дослідження кожної соціальної мережі Віндзорів показує, що їхня присутність на різних платформах має подвійну мету: інформування громадськості про офіційні заходи та налагодження особистого зв'язку з

¹¹³ Офіційна сторінка британської монархії на порталі X. URL: <https://x.com/RoyalFamily> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

¹¹⁴ Офіційна сторінка принца та принцеси Уельських на порталі X. URL: <https://x.com/KensingtonRoyal> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

¹¹⁵ Офіційна сторінка британської монархії на порталі YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@TheRoyalFamilyChannel> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

аудиторією. Завдяки ретельно підбраному контенту, включаючи фотографії, відео та пости, ці акаунти висвітлюють дипломатичну, благодійну та культурну діяльність королівської сім'ї, водночас формуючи їхній публічний імідж як відданих і надійних особистостей. Хоча безпосередня взаємодія з підписниками обмежена, використання особистих моментів, щирих повідомлень і високоякісних візуальних матеріалів створює емоційний зв'язок з аудиторією. Підтримуючи баланс між офіційністю та доступністю, ці акаунти зміцнюють актуальність монархії в сучасному суспільстві та забезпечують постійне залучення громадськості.

Досліджуючи загальну контент-стратегію та акценти у публікаціях соціальних мереж, можна відзначити, що британська королівська родина стратегічно використовує свої соціальні медіа-платформи для підтримки та просування традиційних цінностей, приділяючи особливу увагу сімейним заходам і зображенню династії Віндзорів як уособлення класичної британської родини.

Канали соціальних мереж Королівської родини ретельно висвітлюють важливі сімейні події, такі як народження, весілля та ювілеї, щоб зміцнити традиційні цінності. Наприклад, весілля принца Вільяма і принцеси Кетрін у 2011 році широко висвітлювалося на різних платформах, демонструючи церемонію, святкування і публічні заходи, підкреслюючи так безперервність королівських традицій. Так само широко висвітлювалися повідомлення про народження принца Джорджа, принцеси Шарлотти і принца Луї, разом з офіційними фотографіями і повідомленнями від родини, що підкреслювало важливість родоводу і спадщини.

За допомогою спеціально підбраного контенту Королівська родина представляє Віндзорський дім як взірець британської сім'ї, що втілює стабільність, обов'язок і спадкоємність. Офіційні портрети, наприклад, на честь ювілеїв королеви Єлизавети II, зображують кілька поколінь разом, символізуючи єдність і безперервну передачу обов'язків. Участь сім'ї в національних заходах, благодійних акціях та громадській діяльності

регулярно документується, зображуючи їх як близьких, але взірцевих особистостей, які відстоюють британські цінності.

Окрім цього, британська королівська родина також активно модернізує свій імідж, обравши більш неформальну та цікаву присутність у соціальних мережах. Ця стратегія спрямована на залучення молодшої аудиторії та підвищення громадської активності.

Наприклад принц і принцеса Уельські, Вільям і Кетрін, помітно змінили свій підхід до соціальних мереж, щоб виглядати більш наближеними до людей. Вони ділилися особистими моментами, наприклад, опублікувавши сімейну фотографію на День святого Валентина, на якій вони відпочивають на ковдрі для пікніка, супроводжуючи її простим символом – сердечком¹¹⁶. Цей відхід від традиційної формальності був добре сприйнятий підписниками, які цінують погляд на їхнє особисте життя. Також вони вміло використовують соціальні мережі для формування сучасного королівського іміджу. Наприклад, після профілактичної хіміотерапії принцеси Кетрін в Інтернеті з'явилося відео в домашньому стилі, на якому вона бере участь у повсякденних сімейних справах¹¹⁷. Такий підхід зробив її образ більш людським, підкресливши поєднання королівської гідності та відкритості.

Так само принцеса Євгенія використовує соціальні мережі для особистого спілкування з аудиторією. Вона ділиться щирими повідомленнями та особистими подіями, зміцнюючи відчуття ближчого зв'язку¹¹⁸.

Соціальні мережі відіграють вирішальну роль у формуванні громадського сприйняття британської монархії, виступаючи одночасно і інструментом залучення, і простором для дискурсу. Вплив цих платформ

¹¹⁶ Prince and Princess of Wales [@princeandprincessofwales]. (2025, 14 лютого). [Фотографія]. Instagram.

https://www.instagram.com/p/DGDFYCbt5UV/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA== (дата звернення: 15.03.2025 р.).

¹¹⁷ Kate Middleton Returns With a New Royal Role. URL: <https://www.wsj.com/world/uk/princess-kate-middleton-returns-royal-family-cancer-d8ed270c> (дата звернення: 15.03.2025 р.).

¹¹⁸ Офіційна сторінка принцеси Євгенії на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/princessseugenie/> (дата звернення: 15.03.2025 р.).

можна спостерігати в тому, як Віндзори підтримують свій публічний імідж, особливо в часи кризи або перехідного періоду. Останні дані опитування YouGov¹¹⁹, проведеного в лютому 2025 року, висвітлюють поточний статус різних членів королівських родин у громадській думці, ілюструючи, як на це сприйняття впливає представленість у ЗМІ.

Опитування показало, що принц і принцеса Уельські залишаються найбільш позитивно сприйнятими членами королівської сім'ї. 74% британців позитивно ставляться до Вільяма і Кетрін. Їхня популярність свідчить про стійку довіру громадськості, якій, ймовірно, сприяє їхня активна взаємодія з сучасними комунікаційними платформами, що допомагає їм створювати образ відкритих і близьких до сучасного британського суспільства людей. Принцеса Анна йде відразу за ним, маючи рейтинг прихильності 70%, що відображає її давню репутацію відданості та трудової етики¹²⁰.

Король Чарльз III, незважаючи на своє положення монарха, отримує дещо нижчі рейтинги схвалення: 59% британців ставляться до нього позитивно. Королева-консорт Камілла залишається поляризуючою фігурою, громадська думка майже рівномірно розділилася – 45% ставляться до неї позитивно, тоді як 43% – негативно. Тим часом герцог і герцогиня Единбурзькі, принц Едвард і Софі, зберігають помірний рівень підтримки, прихильність до них коливається між 53% і 55%¹²¹.

Опитування також підкреслює значний розрив у сприйнятті громадськістю принца Гаррі та Меган, герцогині Сассекської. Вражаючий 61% британців негативно ставляться до Гаррі, тоді як лише 30% ставляться до нього позитивно. Ще гірша ситуація з Меган: 68% респондентів ставляться до неї негативно і лише 21% – позитивно. Такий різкий контраст у сприйнятті

¹¹⁹ Difford D. Royal family favourability ratings, February 2025. URL: <https://yougov.co.uk/politics/articles/51701-royal-family-favourability-ratings-february-2025> (дата звернення: 16.03.2025 р.).

¹²⁰ Ibid.

¹²¹ Ibid.

свідчить про те, що їхній відхід від королівських обов'язків і постійні публічні суперечки продовжують негативно впливати на їхній імідж¹²².

В кінці рейтингу опинився принц Ендрю, чия непопулярність є майже універсальною: 89% британців ставляться до нього негативно¹²³.

Дані свідчать про те, що активність у соціальних мережах відіграє вирішальну роль у формуванні публічного іміджу монархії. Принц і принцеса Уельські, які підтримують активну і ретельно продуману діяльність в Інтернеті, залишаються найбільш позитивно сприйнятими членами королівської сім'ї – 74% прихильників. Їхня активність у соціальних мережах, включно з особистими дописами та вчасними публічними заявами, допомагає підтримувати їхню популярність. На противагу цьому, члени королівської сім'ї, які стикаються з постійними негативними медіа-наративами, такі як принц Гаррі та Меган, герцогиня Сассекська, мають значно нижчі рейтинги прихильності: 61% та 68% британців ставляться до них негативно¹²⁴. Це свідчить про те, що спосіб, у який члени королівської родини спілкуються і представляють себе на цифрових платформах, безпосередньо впливає на сприйняття громадськістю, демонструючи, що стратегічна взаємодія з соціальними мережами може покращити їхній імідж, тоді як суперечливі або некеровані наративи можуть сприяти зниженню популярності.

Також результати даних опитування Ipsos 2021 року¹²⁵ показують, що монархія продовжує залишатися важливим символом традицій і влади.

Опитування показало, що більшість британців асоціюють Королівську родину з традиціями: 59% заявили, що монархія зміцнює традиційний імідж Великої Британії. Ці настрої залишаються відносно стабільними порівняно з 2018 роком, коли 62% висловили подібну думку. На додаток до своєї традиційної ролі, Королівська родина все частіше розглядається як символ

¹²² Ibid.

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Ibid.

¹²⁵ Beaver K. Royal Family makes the UK appear traditional and powerful. URL: <https://www.ipsos.com/en-uk/royal-family-makes-uk-appear-traditional-and-powerful> (дата звернення: 16.03.2025 р.).

влади: 28% зараз асоціюють силу Великої Британії з монархією - це більше, ніж 20%, зафіксовані в 2018¹²⁶.

Інтерес до королівської сім'ї залишається темою, яка викликає розбіжності серед громадськості. Половина британців (51%) цікавляться новинами про монархію, що свідчить про зростання з 45% у 2018 році. Однак майже така ж частка (48%) кажуть, що не цікавляться, а 20% заявили, що взагалі не мають жодного інтересу¹²⁷.

Тобто монархія продовжує бути основним символом британських традицій і впливу, зберігаючи стабільну громадську підтримку. Хоча більшість асоціює її з історичною спадщиною, дедалі більше людей сприймають її як вираз національної сили. Водночас інтерес до королівської родини залишається суперечливим, що підкреслює неоднозначну роль монархії у сучасному британському суспільстві.

Отже, аналіз офіційних акаунтів британської королівської родини в соціальних мережах свідчить про їхню важливу роль у формуванні сучасного іміджу монархії. Завдяки Facebook, Instagram, X (Twitter) та YouTube, династія Віндзорів підтримує прямий зв'язок із громадськістю, використовуючи ці платформи як основний канал комунікації. Основними функціями цих акаунтів є інформування про офіційні події, підтримка традиційних цінностей та демонстрація еволюції монархії в сучасному світі.

Контент-стратегія монархії балансує між традиційністю та модернізацією. Значний акцент у публікаціях робиться на підтримку сімейних цінностей, підкреслюючи спадковість, єдність та роль королівської родини як класичної британської родини. Водночас модернізація іміджу відбувається через залучення молодшої аудиторії, що досягається завдяки менш формальному стилю окремих представників династії, таких як принц Вільям, принцеса Кетрін та принцеса Євгенія. Їхні публікації містять більш особисті моменти, що створює ефект наближеності до аудиторії.

¹²⁶ Ibid.

¹²⁷ Ibid.

Статистичні дані підтверджують позитивний вплив соціальних мереж на сприйняття монархії. Соціологічні опитування демонструють, що активна присутність британської королівської родини в онлайн-просторі сприяє зміцненню її авторитету серед населення, особливо серед молодого покоління. У такий спосіб, використання соціальних мереж дозволяє династії Віндзорів зберігати традиції, водночас адаптуючись до нових комунікаційних реалій, що підтримує стійкість та актуальність монархії в очах сучасного суспільства.

3.3. Репутаційні виклики для королівської родини та їхній вплив на імідж Великої Британії

Репутація британської королівської сім'ї має вирішальне значення для глобального іміджу Сполученого Королівства, оскільки вона слугує символом національної ідентичності, традицій та спадкоємності. Їхній вплив виходить за межі внутрішніх справ, відіграючи ключову роль у «м'якій силі» країни, зміцнюючи дипломатичні відносини та просуваючи британську культуру в усьому світі. Однак репутаційні виклики для членів королівської сім'ї можуть зашкодити цьому ретельно вибудованому іміджу і підірвати їхню дипломатичну ефективність.

Шлюбні скандали в британській королівській родині - це суперечки, що виникають через подружні проблеми, такі як зрада, розлучення або стосунки, які вважаються неприйнятними за суспільними або королівськими стандартами. Ці скандали становлять значну загрозу для репутації монархії, оскільки суперечать іміджу стабільності, традицій та моральної цілісності інституції. Такі виклики можуть підірвати довіру громадськості та зменшити авторитет королівської родини. Вони привертають пильну увагу ЗМІ, що призводить до сенсаційного висвітлення, яке затьмарює благодійні та державні функції монархії. Повторювані скандали можуть підживлювати республіканські настрої, спонукаючи до дебатів про актуальність і фінансування монархії в сучасному суспільстві.

Династія Віндзорів завжди прагнула зберігати образ стабільності та моральних традицій. Однак уже в першій половині XX століття королівська родина зіткнулася з серйозними шлюбними скандалами, які не лише сколихнули британське суспільство, а й вплинули на саму монархію.

Зречення короля Едуарда VIII у 1936 році стало першим поворотним моментом у британській історії, похитнувши стабільність монархії та змінивши світове сприйняття Британії. Рішення Едуарда VIII відмовитися від престолу було зумовлене його стосунками з Волліс Сімпсон, американською світською дамою та розлученою жінкою. Його рішучість одружитися з нею суперечила очікуванням монархії, британського уряду та Англіканської церкви, що, зрештою, призвело до зречення престолу.

Стосунки Едуарда з Волліс Сімпсон призвели до конституційної кризи, оскільки опозиція з боку британського суспільства наростала. Як король, він також був главою Англіканської церкви, яка на той час не дозволяла повторний шлюб після розлучення, якщо колишнє подружжя було ще живим. Двічі розлучена Сімпсон вважалася невідповідною дружиною для короля. Британський уряд на чолі з прем'єр-міністром Стенлі Болдуїном попередив Едуарда, що публічне визнання Сімпсон королевою є малоімовірним. Едуард, не бажаючи відмовлятися від свого кохання до Сімпсон, запропонував морганатичний шлюб, в якому він залишався б королем, а вона не носила б титул королеви. Ця пропозиція була відхилена урядом. Зіткнувшись зі зростаючим тиском, Едуард зрештою вирішив зректися престолу, а не жертвувати своїми стосунками.

11 грудня 1936 року Едуард VIII звернувся до британської громадськості в історичній радіопередачі BBC, пояснюючи своє рішення. Він заявив, що вважає неможливим виконувати свої обов'язки короля «без допомоги і підтримки жінки, яку я кохаю». Трансляція, хоч і була знаменною, але також підкреслила особисті потрясіння, що стояли за зреченням від престолу. Його

молодший брат, Альберт, зійшов на трон як король Георг VI, забезпечивши спадкоємність монархії¹²⁸.

Зречення мало глибокі наслідки для стабільності британської монархії та глобального іміджу Британії. Воно оголило вразливі місця всередині інституції, показавши, що особисті бажання можуть конфліктувати з королівськими обов'язками. У той час, коли Британія перебувала в умовах політичної та економічної невизначеності, дії Едуарда були сприйняті як дестабілізуюча сила. Його пізніший суперечливий візит до нацистської Німеччини у 1937 році ще більше підживлював спекуляції про його політичні симпатії, що додало монархії труднощів у збереженні суспільної довіри.

На міжнародному рівні зречення змінило сприйняття Британії. Одні сприйняли рішення Едуарда як романтичну жертву, інші – як невиконання обов'язку. Криза підкреслила жорсткі традиції британської монархії та її боротьбу за адаптацію до сучасних цінностей. Незважаючи на потрясіння, плавний перехід до влади короля Георга VI допоміг відновити довіру до монархії, підтвердивши її роль як стабілізуючої сили в британському суспільстві.

Зречення Едуарда VIII залишається одним з найдраматичніших моментів у королівській історії. Воно продемонструвало напругу між особистим вибором і суспільним обов'язком, змінило майбутнє монархії і зміцнило уявлення про те, що Корона повинна ставити обов'язок понад усе.

Однак уже в наступні десятиліття стало очевидним, що особисте життя членів королівської родини продовжує стикатися з подібними викликами. Роман принцеси Маргарет з Пітером Таунсендом став одним з найгучніших королівських скандалів 20-го століття, знову загостривши питання особистої свободи та обмежень, накладених монархією. Їхні стосунки вперше привернули увагу громадськості у 1953 році, коли на коронації королеви

¹²⁸ Burke M. A Royal crisis: The shocking moment King Edward VIII announced his abdication to the nation. URL: <https://www.bbc.com/culture/article/20231208-a-royal-crisis-the-shocking-moment-king-edward-viii-announced-his-abdication-to-the-nation> (дата звернення: 18.03.2025 р.).

Маргарет ніжно прибрала шматочок ворсу з мундира Таунсенда. Це викриття викликало шалений резонанс у ЗМІ, викликавши порівняння з кризою зречення від престолу 1936 року. Таунсенд, герой війни і візник короля Георга VI, був на 16 років старший за Маргарет і розлучений батько двох дітей, що робило їхні стосунки суперечливими як з точки зору королівської традиції, так і вчення Англіканської церкви. Оскільки Маргарет не виповнилося 25 років, їй потрібен був дозвіл королеви, щоб вийти за нього заміж, що поставило Єлизавету II в скрутне становище. Уряд і Церква рішуче виступили проти союзу, що призвело до заслання Таунсенда до Брюсселя, щоб розлучити подружжя. Маргарет була змушена вибирати між коханням і обов'язком; хоча вона могла вийти заміж за Таунсенда, відмовившись від свого королівського статусу і фінансових привілеїв, вона врешті-решт вирішила не робити цього. У 1955 році вона публічно оголосила про своє рішення, заявивши, що ставить свій обов'язок перед Співдружністю вище за особисте щастя. Душевний біль і відставка відображали обмеження, накладені на королівську родину, посилюючи уявлення про жертвність заради обов'язку, а також викликаючи дебати про непохитність монархії в мінливому суспільстві¹²⁹. Однак наступні покоління довели, що навіть цей рівень самопожертви не міг зупинити кризу королівських шлюбів.

Шлюб принца Чарльза та принцеси Діани, позначений ранніми ознаками напруженості, зрадами і, зрештою, розлученням, став одним із найгучніших королівських скандалів в історії. Від самого початку їхні стосунки були сповнені невизначеності – Діана, молода і сповнена сподівань, вірила в казку, в той час як Чарльз зберігав нерозв'язані почуття до Камілли Паркер Боулз. Народження дітей тимчасово зблизило їх, але їхній шлюб розпався, коли Чарльз відновив роман з Каміллою, а Діана вступила у власні позашлюбні стосунки.

¹²⁹ Griffiths E. B. Princess Margaret and Peter Townsend - the true story behind their 'forbidden love'. URL: <https://www.radiotimes.com/tv/drama/the-true-story-of-princess-margarets-forbidden-love-for-peter-townsend/> (дата звернення: 18.03.2025 р.).

Публікація книги «Діана: її справжня історія» у 1992 році, яка викрила боротьбу Діани та ставлення до неї Чарльза, викликала шок у всьому світі, зруйнувавши ретельно вибудований імідж монархії. Їхнє розставання і подальше розлучення відбувалося під пильною увагою ЗМІ, а інтерв'ю Діани в 1995 році в «Панорамі» закріпило симпатію громадськості до неї і виставило королівську родину в непривабливому світлі. Її відверті зізнання про подружню невірність та емоційні страждання призвели до падіння довіри громадськості до монархії, зобразивши її як застарілу інституцію, що не відповідає сучасним цінностям. Трагічна смерть Діани в 1997 році поглибила цю кризу, оскільки початкова холодна реакція королівської сім'ї викликала глобальне обурення, змусивши їх публічно визнати її значення. Події навколо шлюбу Чарльза і Діани не лише зашкодили репутації монархії, але й відкрили нову еру королівської прозорості та відносин зі ЗМІ, назавжди змінивши очікування громадськості від британської королівської родини¹³⁰.

У ХХІ столітті виклики традиціям монархії набули ще більшого розмаху. Відхід принца Гаррі та Меган Маркл у січні 2020 року від виконання своїх обов'язків працюючих членів королівської сім'ї став важливим поворотним моментом для британської монархії. Їхнє рішення, представлене як крок до фінансової незалежності при збереженні вірності королеві Єлизаветі II. Спочатку вони шукали баланс між королівськими традиціями та особистою свободою, плануючи розділити свій час між Великою Британією та Північною Америкою, щоб виховувати сина Арчі з повагою до обох світів. Однак напруженість кипіла, досягнувши кульмінації на Сандрінгемському саміті – вирішальній зустрічі, на якій королева визнала їхні бажання, але також підкреслила розчарування королівської родини. Те, що мало стати компромісом, незабаром перетворилося на повний розрив. До березня 2020 року подружжя офіційно відійшло від справ, оселившись у Каліфорнії та

¹³⁰ Meares H. H. Prince Charles and Princess Diana's Tortured Relationship. URL: https://www.vanityfair.com/style/2022/11/prince-charles-diana-relationship?srsId=AfmBOopGPc8GiTfUWi1F_UKOl7SmiGT_LbnKbde_Dbsk0BNmcdpr5OL (дата звернення: 18.03.2025 р.).

відмовившись від офіційних королівських обов'язків, включно з почесними військовими званнями Гаррі¹³¹.

Міжнародне сприйняття монархії ще більше змінилося після інтерв'ю подружжя з Опрою Вінфрі в березні 2021 року, яке похитнуло основи королівської інституції. Відверті заяви Меган про те, що вона відчуває себе незахищеною з боку королівської інституції, а також про свою боротьбу з негативним висвітленням у ЗМІ та відсутністю підтримки. Але одним з найбільш шокуючих заяв стало твердження подружжя про те, що в королівській родині існують побоювання щодо можливого кольору шкіри їхнього сина Арчі. Це звинувачення в расизмі викликало шок у всьому світі, посиливши увагу до ставлення монархії до Меган, дворасової американки, і піднявши ширші питання про інституційну упередженість. Інтерв'ю посилює розкол між Сассекськими і королівською сім'єю, а палац відповів, що «спогади можуть відрізнятися» щодо звинувачень у расизмі.

У США інтерв'ю викликало значну симпатію до Меган і Гаррі, резонуючи з аудиторією, яка сприйняла їхній відхід як втечу від застарілих традицій. Однак у Великій Британії реакція була більш розділеною: одні захищали монархію, а інші закликали до реформ. На міжнародному рівні звинувачення зашкодили іміджу королівської сім'ї, особливо в країнах Співдружності з колоніальною історією, де дискусії про доречність монархії та расові погляди набрали обертів¹³².

Ці скандали продемонстрували, наскільки репутаційні кризи можуть впливати на сприйняття монархії у світі. Королівська родина часто стикалася з подібними викликами, що змушувало її шукати шляхи для збереження довіри суспільства. В таких ситуаціях одним із ключових інструментів можна назвати

¹³¹ Clarke J. Why did Harry and Meghan leave the Royal Family, and where do they get their money? URL: <https://www.bbc.com/news/explainers-51047186> (дата звернення: 19.03.2025 р.).

¹³² Burchfield R. Meghan Markle and Prince Harry's Royal Exit: 5 Years Later, Here's What They've Said About the Decision. URL: <https://people.com/meghan-markle-prince-harry-royal-exit-5-years-ago-heres-what-theyve-said-about-it-8770593> (дата звернення: 19.03.2025 р.).

стратегічну комунікацію, спрямовану на баланс між традиціями та сучасними очікуваннями громадськості.

Яскравим прикладом цього стала реакція королеви Єлизавети II на кризові події «жахливого року» 1992-го, які серйозно похитнули репутацію монархії. Її промова в Гілдхоллі відобразила глибоке розуміння ролі королівської родини в суспільстві та її зв'язку з народом. Хоча королева уникала прямих коментарів щодо скандалів, зокрема шлюбних криз у родині, її виступ був ретельно продуманою відповіддю, що поєднувала визнання труднощів із закликом до справедливості та надії на майбутнє.

В основі її відповіді було визнання того, що жодна інституція, включно з монархією, не може бути поза увагою. Вона визнала, що критика може бути рушійною силою позитивних змін, що свідчить про її готовність адаптуватися, зберігаючи при цьому стабільність інституції. Вписавши проблеми королівської сім'ї в ширший контекст глобальних потрясінь і невизначеності, вона тонко дистанціювала монархію від скандального наративу, що домінує в пресі, водночас зміцнивши її міцне місце в британському суспільстві.

Вживаючи фразу «*annus horribilis*», вона передала всю серйозність моменту, не зупиняючись безпосередньо на конкретних деталях. Промова прозвучала в тоні стійкості, закликаючи ЗМІ та громадськість до більш виваженої та співчутливої оцінки. У такий спосіб королева прагнула підтвердити актуальність монархії, гарантуючи, що, хоча її члени не застраховані від особистих труднощів, сама інституція залишається непохитною¹³³.

Зрештою, реакція королеви Єлизавети II підкреслила її дипломатичний підхід до вирішення кризових ситуацій – визнаючи труднощі, підтверджуючи відданість традиціям та реформам, а також майстерно змінюючи наратив на користь довгострокової стабільності, а не короточасних скандалів.

¹³³ Elston L. The Queen's 'annus horribilis'. URL: <https://www.independent.co.uk/news/uk/prince-windsor-castle-wales-york-princess-anne-b2163175.html> (дата звернення: 19.03.2025 р.).

Однак для забезпечення майбутньої інституції цього підходу вже недостатньо. Відновлення довіри громадськості вимагає більш сучасного та відкритого стилю комунікації, і ключову роль у цьому відіграють принц Вільям і принцеса Кетрін. На відміну від попередніх королівських союзів, їхні стосунки сприймаються як щирі та стабільні, що робить їх символом сучасної монархії. Їхня здатність ефективно взаємодіяти з суспільством є критично важливою для подолання сприйняття монархії як застарілої та відірваної від реального життя.

Виховання і досвід Вільяма, включаючи його освіту і військову службу, сприяли його репутації як приземленої (близької до підданих) і співчутливої людини. Його особиста історія, особливо втрата його матері, принцеси Діани, ще більше зблизила його з громадськістю, зробивши його одним з найбільш шанованих членів королівської сім'ї. Аналогічно, походження Кетрін як доньки стюардеси дозволяє їй подолати розрив між королівською родиною та простими людьми, зменшуючи сприйняття елітарності та привілеїв, які так сильно вразили монархію.

Крім того, підвищення прозорості та взаємодії з громадськістю, особливо через сучасні канали комунікації, такі як соціальні мережі, сприятиме зміцненню довіри. Пряма трансляція весілля Вільяма і Кетрін на YouTube стала значним кроком у цьому напрямку, що свідчить про усвідомлення необхідності охопити ширшу аудиторію. Підтримка і розширення таких ініціатив дозволить королівській родині продемонструвати свою актуальність у світі, який стає все більш цифровим і глобалізованим¹³⁴.

Продовжуючи демонструвати свою відданість державній службі та презентуючи себе як звичайне подружжя, незважаючи на свій королівський статус, Вільям і Кетрін можуть допомогти відновити довіру до інституції. Від їхньої здатності адаптуватися до сучасних очікувань, зберігаючи традиції, які

¹³⁴ Wootton P. Prince William and Kate Middleton are 'last chance' for royals to keep Britain's affection. URL: <https://www.csmonitor.com/World/Europe/2011/0425/Prince-William-and-Kate-Middleton-are-last-chance-for-royals-to-keep-Britain-s-affection> (дата звернення: 19.03.2025 р.).

визначають монархію, залежатиме, чи залишиться королівська родина заповітною частиною британської культури, чи продовжить втрачати свою актуальність. Якщо їм вдасться досягти успіху в цьому балансуванні, вони цілком можуть забезпечити монархії місце в серці нації на багато поколінь вперед.

Це підтверджується результатами опитування Statista, проведеного у лютому 2025 року, згідно з яким 74% респондентів позитивно оцінюють принца Вільяма і принцесу Кетрін¹³⁵. Висока прихильність до них підкреслює їхню роль як найбільш близьких і шанованих осіб монархії, що робить значний внесок у її публічний імідж.

Принцеса Анна слідує за ними з 70-відсотковим рейтингом схвалення, що відображає її стійку репутацію відданого служіння суспільству. Король Чарльз III, який за останні роки поступово покращив своє сприйняття громадськістю, має рейтинг прихильності 59%, що свідчить про зростаючу підтримку його правління. Серед інших членів королівської сім'ї – Софі, герцогиня Единбурзька (55%), і принц Едвард (53%), які підтримують стабільний рівень громадського схвалення¹³⁶.

З іншого боку, принц Ендрю залишається найменш популярним членом королівської родини: лише сім відсотків респондентів ставляться до нього прихильно. Це збігається з попередніми роками, коли він стикався з постійною критикою і невдоволенням громадськості. Принц Гаррі та Меган, герцогиня Сассекська, також знизили свої рейтинги схвалення, отримавши лише 30% і 21% позитивних оцінок відповідно. Це значний зсув у порівнянні з попередньою популярністю принца Гаррі, яка становила 71% у 2019 році, а потім різко впала до 2023 року¹³⁷.

¹³⁵ Clark D. Share of respondents advising they have a positive opinion of members of the British Royal Family in 2025. URL: <https://www.statista.com/statistics/863823/most-liked-members-of-the-royal-family/> (дата звернення: 20.03.2025 р.).

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ Ibid.

Популярність різних королівських осіб коливається з роками. У той час як прихильність до короля Чарльза III зросла з 58% у 2020 році до 66% у 2024 році, падіння популярності принца Гаррі стало одним з найпомітніших зрушень в новітній історії. Громадська думка про герцога Сассекського різко впала порівняно з його піком у 2019 році, що відображає зміну сприйняття після його рішення відійти від королівських обов'язків і переїхати до Сполучених Штатів.

Незважаючи на ці зміни в індивідуальній популярності, монархія як інституція залишається широко підтриманою британською громадськістю. Згідно з результатами опитування Statista, станом на 2024 рік приблизно 65% британців виступали за збереження монархії. Однак підтримка суттєво варіюється залежно від віку, причому старші покоління є найбільш відданими її прихильниками. Серед тих, кому 65 років і більше, 82% підтримують монархію, тоді як серед 18-24-річних лише 35% поділяють ці настрої. Варто зазначити, що значна частина молодих британців віддають перевагу заміні монархії на виборного главу держави, чого дотримуються близько 25 відсотків населення в цілому¹³⁸.

Результати опитування 2025 року підкреслюють значний розрив у сприйнятті британської королівської сім'ї громадськістю. У той час як принц Вільям і принцеса Кетрін залишаються найпопулярнішими членами, такі фігури, як принц Гаррі та принц Ендрю, зазнали значного зниження рівня схвалення. Стабільне зростання популярності короля Чарльза III свідчить про зростаюче визнання його правління, проте відмінності між поколіннями у ставленні до монархії зберігаються. Оскільки молоді британці все частіше ставлять під сумнів актуальність інституту, здатність королівської сім'ї модернізуватися і підтримувати суспільну довіру матиме вирішальне значення для її довгострокового виживання.

¹³⁸ Clark D. Do you think Britain should continue to have a monarchy in the future, or should it be replaced with an elected head of state? URL: <https://www.statista.com/statistics/863893/support-for-the-monarchy-in-britain-by-age/> (дата звернення: 20.03.2025 р.).

Отже, репутація британської королівської родини відіграє ключову роль у формуванні міжнародного іміджу Великої Британії. Як показує аналіз шлюбних скандалів, будь-які публічні кризи, пов'язані з особистим життям монархів, не лише впливають на довіру суспільства, а й можуть змінювати глобальне сприйняття королівської родини та країни загалом.

Історичні події, такі як зречення Едуарда VIII, роман принцеси Маргарет, розлучення принца Чарльза та принцеси Діани, а також рішення принца Гаррі та Меган Маркл відійти від королівських обов'язків, продемонстрували, наскільки монархія вразлива до суспільного та медійного тиску. Кожен із цих скандалів ставав випробуванням для інституції, змушуючи її адаптуватися до змін у суспільстві та шукати шляхи збереження довіри.

Попри виклики, королівська родина змогла впровадити механізми відновлення репутації. Дипломатична реакція королеви Єлизавети II, модернізація монархії та активна участь принца Вільяма та принцеси Кетрін у благодійних ініціативах допомогли частково нівелювати негативний вплив криз. Результати опитувань громадської думки свідчать, що значна частина британців та міжнародної аудиторії продовжує підтримувати монархію як важливу частину національної ідентичності Великої Британії.

У такий спосіб, репутаційні кризи, спричинені шлюбними скандалами, підкреслюють необхідність постійного реформування та адаптації королівської родини. Вміння ефективно реагувати на виклики та підтримувати довіру як всередині країни, так і на міжнародній арені, стане визначальним фактором у збереженні монархії як символу британської державності.

ВИСНОВКИ

Протягом сучасної історії британська королівська родина слугувала не лише церемоніальним інститутом, але й стабілізуючою та об'єднуючою силою під час національних та міжнародних криз. Її символічний і моральний вплив неодноразово демонстрував свою актуальність в історичних і політичних контекстах, зміцнюючи позиції монархії в британському суспільстві та на світовій арені.

З початку 20-го століття, під час Першої світової війни, король Георг V та інші члени королівської родини відігравали помітну роль у підтримці військових та поранених солдатів, зміцнюючи національний дух. Ця модель участі продовжилася під час Другої світової війни, коли король Георг VI став символом стійкості під час бомбардувань Лондона, королева Єлизавета (майбутня королева-мати) публічно заохочувала військових, а принцеса Єлизавета (згодом королева Єлизавета II) активно долучилася до військових зусиль, що свідчить про глибоку залученість монархії до національного служіння.

В епоху деколонізації королева Єлизавета II використовувала дипломатію та символічні візити до колишніх колоній, просуваючи почуття спадкоємності через Співдружність націй. Її лідерство допомогло переосмислити глобальні відносини Великої Британії в часи значних геополітичних трансформацій. Пізніше, під час Фолклендської війни 1982 року, королівська родина публічно підтримала британські війська та їхні сім'ї, зміцнюючи національну єдність і демонструючи солідарність.

В останні десятиліття монархія продовжує розвиватися, зберігаючи свою традиційну роль. Під час пандемії COVID-19 і королева Єлизавета II, і король Чарльз III звернулися до громадськості із закликами до заспокоєння, стійкості та колективної відповідальності. У відповідь на війну в Україні члени королівської родини – принц Вільям, принцеса Кетрін, принц Гаррі – активно

долучилися до благодійності та громадської підтримки, що свідчить про постійну гуманітарну участь родини та її «м'яку силу».

Протягом історії британська королівська родина продемонструвала унікальну здатність забезпечувати моральне лідерство та емоційну підтримку під час міжнародних криз. Її реакція на такі події відображає мінливу, але незмінну роль стабілізаційної інституції. Незважаючи на постійні дебати про майбутнє монархії, її постійна присутність та адаптивність перед обличчям глобальних викликів — від світових воєн до сучасних пандемій та геополітичних конфліктів — підкреслюють, як з часом розвивався вплив королівської сім'ї, яка продовжує слугувати символом єдності, спадкоємності та національної стійкості.

У контексті сучасних міжнародних відносин британська королівська родина відіграє ключову роль у формуванні та поширенні «м'якої сили» Сполученого Королівства. За визначенням, м'яка сила ґрунтується на здатності впливати на інших через привабливість, цінності та дипломатію, а не через примус. Королівська сім'я є прикладом цього принципу через широкий спектр заходів, які зміцнюють глобальну позицію Великої Британії та сприяють міжнародній доброзичливості.

Офіційні державні візити на чолі з високопоставленими членами королівської родини, такими як король Чарльз III, принц Вільям та принцеса Кетрін, слугують важливим дипломатичним інструментом, який зміцнює двосторонні відносини, сприяє культурному взаєморозумінню та підтримує видимість Великої Британії на світовій арені. Ці візити часто виходять за рамки формальностей, сприяючи поглибленню політичного та економічного співробітництва, особливо в рамках Співдружності націй.

Символічне лідерство монархії в Співдружності відіграє ключову роль у підтримці єдності та сприянні співпраці між її різними державами-членами. Через гуманітарні зусилля, молодіжні ініціативи та сприяння вирішенню

глобальних проблем, таких як зміна клімату та сталий розвиток, королівська родина зміцнює спільні цінності та відчуття спільної мети.

Культурна дипломатія є ще одним потужним інструментом, за допомогою якого королівська родина проєктує британську ідентичність та цінності за кордоном. Беручи участь у міжнародних культурних та спортивних заходах, просуваючи британське мистецтво, моду та освіту, а також підтримуючи культурний обмін, королівська родина допомагає формувати позитивний та всебічний імідж Великої Британії як сучасної, відкритої та культурно багатої нації.

Не менш важливою є прихильність сім'ї до благодійної діяльності, яка висвітлює гуманітарні цінності та вирішує глобальні проблеми. Від новаторської роботи принцеси Діани з підвищення обізнаності про СНІД та протипіхотні міни до сучасних ініціатив у сфері психічного здоров'я, освіти та реагування на глобальні кризи, очолюваних молодими членами королівської родини, ці зусилля гуманізують монархію та розширюють її вплив поза межами офіційної дипломатії.

У сукупності ці сфери діяльності демонструють, що британська королівська родина – це більше, ніж церемоніальний інститут, це активний і динамічний елемент зовнішньополітичної стратегії Сполученого Королівства. Поєднуючи традиції з сучасністю, королівська родина продовжує будувати довіру, сприяти міжнародному співробітництву та посилювати глобальний вплив Сполученого Королівства за допомогою «м'якої сили».

Міжнародна діяльність династії Віндзорів є ключовим напрямком зовнішньої політики Сполученого Королівства, слугуючи ефективним елементом «м'якої сили» та засобом формування іміджу Великої Британії на світовій арені. Завдяки широкому спектру активностей – від офіційних дипломатичних візитів до благодійних та культурних ініціатив – королівська

родина доповнює традиційну дипломатію, сприяючи налагодженню зв'язків так, як це може не вдаватися політикам.

Географія королівських візитів відображає стратегічні пріоритети зовнішньої політики Великої Британії, яка часто відвідує країни Європи, Співдружності, США, Близького Сходу, Азії та Африки. Ці напрямки обрані не випадково, а зумовлені історичною спадщиною, зокрема, зв'язками з колишніми колоніями та нинішніми членами Співдружності. Такі візити дозволяють монархії підтримувати спадкоємність у міжнародних відносинах і підкреслюють постійну прихильність Великої Британії до співпраці та партнерства.

Формати взаємодії варіюються залежно від регіону та контексту, що дозволяє монархії адаптувати свій підхід. В одних випадках офіційні зустрічі та церемонії підкреслюють політичні альянси, в інших – підтримка благодійних проєктів або культурного обміну допомагає гуманізувати британську дипломатію та просувати спільні цінності. Успішні заходи, такі як історичний візит королеви Єлизавети II до Ірландії у 2011 році, ілюструють, як символічні жести можуть призвести до дипломатичних проривів і примирення.

Водночас неоднозначне сприйняття королівських візитів – як-от неоднозначна реакція на турне принца Вільяма та принцеси Кетрін Карибськими островами у 2022 році – підкреслює необхідність чутливості до регіональних контекстів, особливо в країнах з колоніальною історією. У сучасному світі, сформованому дебатами про расу, ідентичність та постколоніальну пам'ять, здатність монархії слухати, адаптуватися та виявляти справжній інтерес є важливою для збереження її авторитету та впливу.

В епоху після Брекзиту важливість королівської сім'ї як дипломатичного актора лише зросла, оскільки Велика Британія прагне переосмислити свою

глобальну роль. Королівські тури залишаються впливовим символом спадкоємності та доброї волі, пропонуючи можливості для оновлення альянсів, налагодження культурних зв'язків та утвердження актуальності Великої Британії на світовій арені. У майбутньому ефективність цього інструменту «м'якої сили» залежатиме від готовності монархії працювати зі складною історичною спадщиною та презентувати себе як далекоглядну інституцію, налаштовану на цінності та виклики сучасного глобального суспільства.

Зростання ролі соціальних мереж у публічній комунікації суттєво вплинуло на трансформацію іміджу британської монархії у 21 столітті. Стратегічна та активна присутність династії Віндзорів на таких платформах, як Instagram, X (Twitter), Facebook та YouTube, дозволила монархії адаптуватися до цифрової епохи, зберігши при цьому свій символічний та інституційний авторитет. Ці платформи стали важливим інструментом взаємодії з аудиторією, особливо з молодими поколіннями, які все частіше споживають інформацію через онлайн-канали.

Поєднуючи традиційні теми – такі як спадкоємність, сімейні цінності та церемоніальне життя – з більш персоналізованим і неформальним змістом, королівська родина успішно балансує між спадщиною та сучасністю. Такі постаті, як принц Вільям, принцеса Кетрін і принцеса Євгенія, відіграють особливо важливу роль у цій трансформації, гуманізуючи монархію і представляючи її як доступну і відкриту. Ця гібридна контент-стратегія зміцнює емоційний зв'язок з громадськістю, проектує образ королівської сім'ї, який є одночасно стабільним і близьким.

Емпіричні дані також підтверджують ефективність цієї цифрової стратегії: підвищення рівня залученості, сприятливе сприйняття громадськістю серед молоді та здатність монархії керувати іміджем під час кризових ситуацій – все це свідчить про те, що соціальні медіа стали важливим компонентом

королівської комунікації. Відзначаючи важливі етапи, реагуючи на глобальні події або вирішуючи особисті питання, династія Віндзорів використовує свою цифрову присутність, щоб підтримувати актуальність і моральний авторитет у світі, що швидко змінюється.

Зрештою, здатність монархії зберігати традиції, використовуючи соціальні мережі, зміцнює її міцне місце в британському суспільстві та глобальну «м'яку силу». Соціальні мережі стали не просто засобом візуалізації, але й важливим механізмом формування іміджу монархії відповідно до очікувань сучасної аудиторії, що забезпечує її постійну актуальність у цифрову епоху.

Репутаційні виклики, з якими стикається британська королівська родина, особливо ті, що пов'язані зі шлюбними скандалами, ілюструють крихкий баланс між традиціями та сучасним суспільним контролем, якого повинна дотримуватися монархія. Як символ національної ідентичності та «м'якої сили», королівська родина відіграє центральну роль у формуванні сприйняття Сполученого Королівства як вдома, так і за кордоном. Однак суспільні кризи, що ґрунтуються на особистих відносинах, загрожують підірвати цей імідж, зменшуючи авторитет монархії та ставлячи під сумнів її доречність у демократичному та перенасиченому медіа світі.

Історичні прецеденти, такі як зречення Едуарда VIII, роман принцеси Маргарет, проблемний шлюб принца Чарльза та принцеси Діани, а також відмова принца Гаррі та Меган Маркл від королівських обов'язків показують, як особисті проблеми можуть перерости в дипломатичні та репутаційні питання світового масштабу. Ці події не лише кидають виклик внутрішній згуртованості монархії, але й впливають на міжнародний дискурс щодо ролі та авторитету королівського інституту, особливо в межах Співдружності. Зрушення в громадській думці, заклики до реформ і зростання

республіканських настроїв у деяких регіонах демонструють далекосяжні наслідки репутаційної шкоди.

Незважаючи на ці виклики, монархія продемонструвала стійкість, адаптуючись до мінливих суспільних очікувань і намагаючись відновити довіру громадськості. Зусилля, очолювані такими постатями, як принц Вільям і принцеса Кетрін, завдяки прозорості, сучасним засобам комунікації та активному залученню громадськості, сприяли відновленню королівського іміджу та підтвердженню його місця в національному та міжнародному житті. Проте збереження цієї крихкої рівноваги вимагатиме постійних реформ, уваги до суспільних настроїв і прагнення втілювати цінності, які монархія претендує на те, щоб представляти.

Зрештою, те, як королівська родина вирішує репутаційні кризи, і надалі формуватиме глобальний імідж Сполученого Королівства. Від їхньої здатності модернізуватися, зберігаючи традиції, залежатиме, чи залишиться монархія шанованою інституцією, чи все більше ставитиметься під сумнів в очах міжнародної спільноти.

Отже, Британська королівська родина відіграє значну роль у формуванні іміджу Великої Британії як всередині країни, так і за кордоном. Через дипломатичні візити, культурну взаємодію, благодійні ініціативи та стратегічне використання соціальних мереж монархія робить свій внесок у «м'яку силу» країни та її авторитет на міжнародній арені. Водночас репутаційні виклики демонструють вразливість монархії та важливість збереження суспільної довіри. Династія Віндзорів залишається унікальною інституцією, яка уособлює національні традиції та адаптується до сучасних реалій, продовжуючи впливати на сприйняття Великої Британії на світовій арені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Веселкова В. Державні візити Чарльза III як складова «м'якої сили» в сучасній зовнішній політиці Великої Британії. **Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин**: науковий збірник. Київський столичний університет імені Бориса Грінченка. Київ: [Електронне видання], 2025. 131-134 с.
2. Гітц Ю. Британська монархія - 100 років Віндзорів. URL: <https://www.dw.com/uk/британська-монархія-100-років-віндзорів/g-39717100?form=MG0AV3> (дата звернення: 30.03.2025 р.).
3. Горlach П. Кейт Міддлтон та принц Вільям підтримали Україну. URL: <https://suspilne.media/culture/231637-kejt-middlton-ta-princ-vilam-pidtrimali-ukrainu/> (дата звернення: 14.02.2025 р.).
4. Єремєєва І. Теоретико-методологічні аспекти поняття міжнародний імідж держави. *Krakowskie Studia Małopolskie*. 2022. Т. 36, № 4. С. 61–77. URL: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/36/ksm3604.pdf> (дата звернення: 01.04.2025 р.).
5. Луцишин Г., Гончарук А. Особливості розвитку культурної дипломатії в сучасних умовах. *Humanitarianvision*. 2017. Vol. 3. No. 1. С. 25–30.
6. Онопа А. Король Чарльз III звернувся до українців — Суспільство - ТСН. URL: <https://tsn.ua/lady/news/obschestvo/rishuchist-i-sila-nadihaye-korol-charlz-iii-pidtrimav-ukrayinciv-2520868.html> (дата звернення: 14.02.2025 р.).
7. Офіційна сторінка британської монархії на порталі Facebook. URL: <https://www.facebook.com/TheBritishMonarchy> (дата звернення: 13.03.2025 р.).
8. Офіційна сторінка британської монархії на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/theroyalfamily/> (дата звернення: 13.03.2025 р.).

9. Офіційна сторінка британської монархії на порталі X. URL: <https://x.com/RoyalFamily> (дата звернення: 13.03.2025 р.).
10. Офіційна сторінка британської монархії на порталі YouTube. URL: <https://www.youtube.com/@TheRoyalFamilyChannel> (дата звернення: 13.03.2025 р.).
11. Офіційна сторінка принца та принцеси Уельських на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/princeandprincessofwales/> (дата звернення: 13.03.2025 р.).
12. Офіційна сторінка принца та принцеси Уельських на порталі X. URL: <https://x.com/KensingtonRoyal> (дата звернення: 13.03.2025 р.).
13. Офіційна сторінка принцеси Євгенії на порталі Instagram. URL: <https://www.instagram.com/princesseugenie/> (дата звернення: 15.03.2025 р.).
14. Офіційний сайт королівської родини. URL: <https://www.royal.uk/> (дата звернення: 01.04.2025 р.).
15. Офіційний сайт Співдружності націй. URL: <https://thecommonwealth.org> (дата звернення: 01.04.2025 р.).
16. Adam D. Towards Good Governance in the 21st Century: The Role of Place-Branding in Building Global Civil Society. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/academy/content/pdf/participant-papers/2013-12-annual/21st_Century_Public_Diplomacy_David_Adam.pdf (дата звернення: 31.03.2025 р.).
17. Adejumo D. A., Wynn M., Vale V. C. F. T. The Role of Digitalisation in Shaping a Country's Image. European Conference on Cyber Warfare and Security. 2024. Vol. 23. No. 1. P. 1–9. URL: https://www.researchgate.net/publication/381651840_The_Role_of_Digitalisation_in_Shaping_a_Country's_Image (дата звернення: 12.03.2025 р.).
18. Anholt S. Brand New Justice. Oxford. 2003. URL: http://www.culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/nation_branding/Brand_Name_Products_Brand_New_Justice_How_Branding_Places

- [And_Products_Can_Help_The_Developing_Wo.pdf](#) (дата звернення: 31.03.2025 р.).
19. A Princess At War: Queen Elizabeth II During World War II. URL: <https://www.nationalww2museum.org/war/articles/queen-elizabeth-ii-during-world-war-ii> (дата звернення: 12.02.2025 р.).
 20. Ballard J. What Americans think of the British royal family in 2024. URL: <https://today.yougov.com/politics/articles/50993-what-americans-think-of-the-british-royal-family-in-2024> (дата звернення: 02.03.2025 р.).
 21. Beaver K. Royal Family makes the UK appear traditional and powerful. URL: <https://www.ipsos.com/en-uk/royal-family-makes-uk-appear-traditional-and-powerful> (дата звернення: 16.03.2025 р.).
 22. Botsford D. A Libertarian Defence of Monarchy. Libertarian Alliance. 1997. No. 135.
 23. Burchfield R. Meghan Markle and Prince Harry's Royal Exit: 5 Years Later, Here's What They've Said About the Decision. URL: <https://people.com/meghan-markle-prince-harry-royal-exit-5-years-ago-heres-what-theyve-said-about-it-8770593> (дата звернення: 19.03.2025 р.).
 24. Burke M. A Royal crisis: The shocking moment King Edward VIII announced his abdication to the nation. URL: <https://www.bbc.com/culture/article/20231208-a-royal-crisis-the-shocking-moment-king-edward-viii-announced-his-abdication-to-the-nation> (дата звернення: 18.03.2025 р.).
 25. Cannadine D. From biography to history: writing the modern British monarchy. Historical Research. 2004. Vol. 77. No. 197. P. 289–312. Charities and Patronages. URL: <https://www.royal.uk/charities-and-patronages-0> (дата звернення: 23.02.2025 р.).
 26. Clark D. Do you think Britain should continue to have a monarchy in the future, or should it be replaced with an elected head of state? URL: <https://www.statista.com/statistics/863893/support-for-the-monarchy-in-britain-by-age/> (дата звернення: 20.03.2025 р.).

27. Clark D. Share of respondents advising they have a positive opinion of members of the British Royal Family in 2025. URL: <https://www.statista.com/statistics/863823/most-liked-members-of-the-royal-family/> (дата звернення: 20.03.2025 р.).
28. Clarke J. Why did Harry and Meghan leave the Royal Family, and where do they get their money? URL: <https://www.bbc.com/news/explainers-51047186> (дата звернення: 19.03.2025 р.).
29. Coughlan S. King's pivotal role in Trump and Ukraine balancing act. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cqjd79xpl02o> (дата звернення: 28.03.2025 р.).
30. Coughlan S. William praises Ukraine's 'resilience' in Estonia visit. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cn48p2xy28zo> (дата звернення: 29.03.2025 р.).
31. Cunningham E. Here's every country Queen Elizabeth II visited in her 70-year reign. URL: https://www.timeout.com/news/heres-every-country-queen-elizabeth-ii-visited-in-her-70-year-reign-090822#google_vignette (дата звернення: 25.02.2025 р.).
32. 'Crowning the Coloniser': Elizabeth and Charles, 1952-Present. URL: <https://museumofbritishcolonialism.org/2023-4-22-monarchy-and-empire-elizabeth-and-charles-1952-present/> (дата звернення: 13.02.2025 р.).
33. Dahir A. L., Chutel L., Peltier E. In Africa, the queen's death renews a debate about the legacy of the British Empire. URL: <https://www.nytimes.com/2022/09/09/world/africa/queen-africa-british-empire.html> (дата звернення: 09.03.2025 р.).
34. Difford D. Royal family favourability ratings, February 2025. URL: <https://yougov.co.uk/politics/articles/51701-royal-family-favourability-ratings-february-2025> (дата звернення: 16.03.2025 р.).

35. Elston L. The Queen's 'annus horribilis'. URL:
<https://www.independent.co.uk/news/uk/prince-windsor-castle-wales-york-princess-anne-b2163175.html> (дата звернення: 19.03.2025 р.).
36. Fitzpatrick M. Complicated histories: the British Royal family and colonialism. URL: <https://lsj.com.au/articles/complicated-histories-the-british-royal-family-and-colonialism/> (дата звернення: 13.02.2025 р.).
37. Frayer L. India reacts to Queen Elizabeth II's death with grief, anger — but mainly indifference. URL:
<https://www.npr.org/sections/goatsandsoda/2022/09/19/1123441387/india-reacts-to-queen-elizabeth-iis-death-with-grief-anger-but-mainly-indifferen>
 (дата звернення: 06.03.2025 р.).
38. Galliven H. As Britain marks 40 years since Falklands War, how The Queen coped as a military mother. URL:
<https://www.swlondoner.co.uk/news/queen/02042022-the-queen-during-the-falklands-war> (дата звернення: 14.02.2025 р.).
39. George VI (r.1936-1952). URL: <https://www.royal.uk/george-vi> (дата звернення: 12.02.2025 р.).
40. Global views of the royal family. URL: <https://www.ipsos.com/en-au/global-views-royal-family> (дата звернення: 10.03.2025 р.).
41. Griffiths E. B. Princess Margaret and Peter Townsend - the true story behind their 'forbidden love'. URL: <https://www.radiotimes.com/tv/drama/the-true-story-of-princess-margarets-forbidden-love-for-peter-townsend/> (дата звернення: 18.03.2025 р.).
- Hale A. King and Kate return to annual Commonwealth service. URL:
<https://www.bbc.com/news/articles/c778zpmxk56o> (дата звернення: 29.03.2025 р.).
42. Hamilton A. Thirty years of rule that changed reverence to affection. Times. 1982.
43. Ham P. v. The Rise of the Brand State: The Postmodern Politics of Image and Reputation. Foreign Affairs. 2001. Vol. 80. No. 5. P. 2. URL:

- <https://www.foreignaffairs.com/articles/2001-09-01/rise-brand-state> (дата звернення: 31.03.2025 р.).
44. Jenkins S. When it comes to Britain's relations with France, at least King Charles gets it. URL: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/sep/22/uk-relations-france-king-charles-gets-it> (дата звернення: 28.02.2025 р.).
45. Kotler P., Gertner D. Country as brand, product, and beyond: A place marketing and brand management perspective. *Journal of Brand Management*. 2002. Vol. 9. No. 4. P. 249–261. URL: <https://www.scholars.northwestern.edu/en/publications/country-as-brand-product-and-beyond-a-place-marketing-and-brand-m> (дата звернення: 31.03.2025 р.).
46. Kate Middleton Returns With a New Royal Role. URL: <https://www.wsj.com/world/uk/princess-kate-middleton-returns-royal-family-cancer-d8ed270c> (дата звернення: 15.03.2025 р.).
47. List of official overseas trips made by Charles III. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_official_overseas_trips_made_by_Charles_III (дата звернення: 25.02.2025 р.).
48. List of official overseas trips made by William, Prince of Wales, and Catherine, Princess of Wales. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_official_overseas_trips_made_by_William,_Prince_of_Wales,_and_Catherine,_Princess_of_Wales#Solo_visits (дата звернення: 25.02.2025 р.).
49. McBride C. How social media became the most powerful tool in the British royal family's playbook. URL: <https://www.independent.ie/style/celebrity/celebrity-features/how-social-media-became-the-most-powerful-tool-in-the-british-royal-familys-playbook/38128710.html> (дата звернення: 12.03.2025 р.).
50. Meares H. H. Prince Charles and Princess Diana's Tortured Relationship. URL: <https://www.vanityfair.com/style/2022/11/prince-charles-diana->

- [relationship?srsId=AfmBOopGPc8GiTfUWi1F_UKOl7SmiGT_LbnKbde_Dbsk0BNmcdpr5OL](https://www.reuters.com/world/africa/britains-king-charles-visits-kenya-with-colonialisms-scars-focus-2023-10-31/) (дата звернення: 18.03.2025 р.).
51. Miriri D. King Charles expresses "deepest regret" for Kenya colonial wrongdoings. URL: <https://www.reuters.com/world/africa/britains-king-charles-visits-kenya-with-colonialisms-scars-focus-2023-10-31/> (дата звернення: 09.03.2025 р.).
52. Nye J. S. Soft Power. Foreign Policy. 1990. No. 80. P. 153. URL: <https://eclass.uoa.gr/modules/document/file.php/FRL580/Textes%20lectures%20recommandées/2e%20cours%20diplomatie%20publique/soft%20power%20joseph%20nye.pdf> (дата звернення: 31.03.2025 р.).
53. Pasricha A. Symbol of Colonial Rule, Queen Elizabeth Evokes Emotions in India. URL: <https://www.voanews.com/a/symbol-of-colonial-rule-queen-elizabeth-evokes-emotions-in-india/6750211.html> (дата звернення: 06.03.2025 р.).
54. Prince and Princess of Wales [@princeandprincessofwales]. (2025, 14 лютого). [Фотографія]. Instagram. https://www.instagram.com/p/DGDFYCbT5UV/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRlODBiNWFlZA== (дата звернення: 15.03.2025 р.).
55. Princess Diana Charity Work - Historic Newspapers. URL: https://www.historic-newspapers.co.uk/blog/princess-diana-charity-work/?srsId=AfmBOorMabgHQYE_77iLwIiitLIFX_DaYHM9WDYEpW_gjiULhk8kt_zJP (дата звернення: 23.02.2025 р.).
56. Queen Elizabeth II's Life and Reign. URL: <https://www.royal.uk/queen-elizabeth-iis-life-and-reign> (дата звернення: 21.02.2025 р.).
57. Reactions to the death of Elizabeth II. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Reactions_to_the_death_of_Elizabeth_II (дата звернення: 04.03.2025 р.).
58. Relph D. Prince Harry in surprise visit to Ukraine to meet war victims.
59. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cy5rey37e1lo> (дата звернення: 11.04.2025 р.).

60. Relph D. William visits first resident helped by homeless charity. URL: <https://www.bbc.com/news/articles/cjevq8ywz44o> (дата звернення: 28.03.2025 р.).
61. Remembering Her Majesty Queen Elizabeth II and the United Arab Emirates. URL: <https://www.agda.ae/en/folder/remembering-her-majesty-queen-elizabeth-ii-and-united-arab-emirates> (дата звернення: 04.03.2025 р.).
62. Royal Soft Power: The British Royal Family as Public Diplomats. URL: <https://blogs.lse.ac.uk/lseih/2022/06/30/royal-soft-power-the-british-royal-family-as-public-diplomats/> (дата звернення: 10.03.2025 р.).
63. Royals open Balmoral Castle to extensive public tours for first time. URL: <https://www.theguardian.com/uk-news/article/2024/jun/29/royals-open-balmoral-castle-to-extensive-public-tours-for-first-time> (дата звернення: 22.02.2025 р.).
64. Smith M. More French people want the UK to leave the EU than stay in. URL: <https://yougov.co.uk/politics/articles/18999-french-public-are-more-likely-want-uk-leave-stay-e> (дата звернення: 28.02.2025 р.).
65. The British Monarchy: An Enduring Importance. URL: <https://www.ouconservatives.com/blog/2023/8/25/the-british-monarchy-an-enduring-importance> (дата звернення: 25.02.2025 р.).
66. The Commonwealth. URL: <https://www.royal.uk/the-commonwealth> (дата звернення: 20.02.2025 р.).
67. The Duke of Edinburgh. URL: <https://www.royal.uk/duke/edinburgh> (дата звернення: 21.02.2025 р.).
68. The First World War in the Royal Archives: The Home Front. URL: <https://www.royal.uk/first-world-war-royal-archives#chapter-wrapper-8> (дата звернення: 11.02.2025 р.).
69. The First World War in the Royal Archives: Visits to the Front. URL: <https://www.royal.uk/first-world-war-royal-archives#chapter-wrapper-7> (дата звернення: 11.02.2025 р.).

70. The King. URL: <https://www.royal.uk/the-king> (дата звернення: 21.02.2025 р.).
71. The Monarchy. URL: <https://consoc.org.uk/the-constitution-explained/the-monarchy/> (дата звернення: 31.03.2025 р.).
72. The Prince of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-prince-of-wales> (дата звернення: 20.02.2025 р.).
73. The Princess of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-princess-of-wales> (дата звернення: 20.02.2025 р.).
74. The Queen at 96: Canadians support growing monarchy abolition movement, would pursue after Elizabeth II dies. URL: <https://angusreid.org/canada-constitutional-monarchy-queen-elizabeth/> (дата звернення: 01.03.2025 р.).
75. The Queen tells Commonwealth 'we will succeed' in fight against coronavirus. URL: <https://thecommonwealth.org/news/queen-tells-commonwealth-we-will-succeed-fight-against-coronavirus> (дата звернення: 14.02.2025 р.).
76. The role of the Monarchy. URL: <https://www.royal.uk/the-role-of-the-monarchy> (дата звернення: 28.03.2025 р.).
77. The role of the Royal Family. URL: <https://www.royal.uk/the-role-of-the-royal-family> (дата звернення: 28.03.2025 р.).
78. The Royal Foundation of The Prince and Princess of Wales. URL: <https://www.royal.uk/the-royal-foundation-of-the-prince-and-princess-of-wales> (дата звернення: 23.02.2025 р.).
79. Wilson B. How Queen Elizabeth II became the first TV monarch. URL: <https://www.telegraph.co.uk/tv/0/how-queen-elizabeth-ii-became-first-tv-monarch/> (дата звернення: 12.03.2025 р.).
80. Wootton P. Prince William and Kate Middleton are 'last chance' for royals to keep Britain's affection. URL: <https://www.csmonitor.com/World/Europe/2011/0425/Prince-William-and-Kate-Middleton-are-last-chance-for-royals-to-keep-Britain-s-affection> (дата звернення: 19.03.2025 р.).

ДОДАТКИ

Додаток 1

Таблиця кількості міжнародних візитів членів британської королівської родини

	Єлизавета II	Чарльз III (в статусі спадкоємця)	Чарльз III (в статусі монарха)	Принц Вільям
Європа	42	35	7	19
Королівства Співдружності	31	20	1	10
США	5	20	0	4
Близький Схід	13	13	1	3
Азія	12	15	0	6
Африка	14	7	1	3

Таблиця містить узагальнені дані щодо міжнародних візитів королеви Єлизавети II, короля Чарльза III та принца Вільяма за регіональним принципом. Аналіз ґрунтується на івент-аналізі офіційних поїздок станом на квітень 2025 року, що дозволяє оцінити частотність взаємодії британської монархії з різними частинами світу.

Зведена інформація дає змогу виявити, які регіони є пріоритетними у зовнішньополітичній діяльності королівської родини, а також простежити динаміку змін у дипломатичній активності монархії. Наприклад, традиційно тісні зв'язки підтримуються з європейськими країнами та державами Співдружності, що пояснюється історичними зв'язками та стратегічними інтересами Великої Британії. Часті візити до США підтверджують особливе партнерство між двома країнами, тоді як взаємодія з країнами Азії, Близького Сходу та Африки свідчить про адаптацію британської дипломатії до сучасних викликів і зміну глобальних пріоритетів.

Таблиця є візуальним підтвердженням тенденцій, які аналізуються у дослідженні, та сприяє кращому розумінню того, як династія Віндзорів формує міжнародний імідж Великої Британії через свою дипломатичну діяльність.